...УБА МАНДАГ, ЯНКИНУУД АРИЛАГ!

ГЭЖЭ БУРЯАД ОРОНОЙ ХYДЭЛМЭРИШЭД, КОЛХОЗНИГУУД БОЛОН АЛБА ХААГШАД НЭГЭН ДУУГААР МЭДYYЛНЭ

...БYХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

...БУРЯАД YНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Yдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№254 (10008) | 1962 оной октябриин 26, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ...С. Хрущевто Бертран Рассел телеграмма эльгээбэ

...тушаа Холбоото Штадуудай ...байhан зүбтүүлхын аргагүй ...тудhаа уламжалан, гүрдэл... ...огүйетнай уряалан Танда ханданаб. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацяар дамжуулан, энээниинь буруушаалгаха тухай зүбшэл үгэхые ехээр хүсэнэб. Яаралтайгаар абтаhан хэмжээнүүд хүн түрэлтэниие хохидон хосорхо ябадалда хүргэжэ болохо байна.

...оной октябриин 23.

Бертран Рассел.

...ЕРТРАН РАССЕЛДА Н. С. ХРУЩЕВОЙ YГЭҺЭН ХАРЮУ

...господин Рассел!

...телеграммые би абааб, дэл...да бүри ойртуулхаар ээр...эй ябуулгануудые США... байhанhaa уламжалан ha...божо байhанайтнай түлөө ...зүрхэнhөө баясхалан ...байhанаа элирхэйлэн мэ...

...hанаагаа зобон, сэдьхэлээ ...байhантнай намда ойлго... ...Советскэ правительство бо... ...ямаршье шиидхэ... ...абахагүй. Холбоото ...хэжэ байhан зүбтүүлхын ...ябуулгануудhaa уламжалан, ...орохогүй, США-гай ...ствын хэжэ байhан ээр...эй ябуулгануудhaa улам...олдоhон заhаршагүй муу...онтой оршон байдалые ...тулада бүхы юумэ хэхэ ...е найдуулхые хүсэнэб. ...лгэхэгүйн тулада маа...даха бүхы юумые бидэ... Хэрбээ энэ дайн hүжэ... гээшэ haa, түрүүшынгээ ...лан термоядерна, дэлхэйн ...о гэжэ бидэнэр хүсэдөөр ... Энэ ушар бидэндэ тон ...р энэ ушар бэрхэшээлтэй ...олдуулhан США-гай пра...да эли бэшэ байжа болоо

...радые, тэрэнэй правитель...н ядадаг байхаhaa гадна, ...урда тээ партинуудай ...олодог зүрилдөөнэй боло..., бэе бэеынгээ нэрэ хүн...үүлхэ гэhэн ябадалые ...болгон, Америкын прави... ...имэ бодолгүй тэнэг замда ...хэлсэдэг. Зүгөөр энэ ха... ...е термоядерна дайнай ...ай аюулда хүргэжэ ша... ...ар тэнэг ябадал болоно ...ээ термоядерна дайнай ...д байгаа haa, бодолгүй ...ай ямар юумэндэ хүр... ...б гэжэ США-гай поли... ...е харюусадаг хүнүүд бо... ...эргэтэй байгаал даа. ...рикын правительствын ээрхэг түримхэй политика бэелүүлхэ замые хаагаагүй haa, Холбоото Штадуудай арад, мүн бусад арадууд хохидолдо орожо, иимэ политикын түлөө хэдэн олон миллион хүнүүдэйнгээ ами наhые алдаха баатай болохол.

Манай хараа бодолые, манай ябуулгануудые ойлгохыетнай г-н Рассел, Таниие гуйнаб. Америкын правительствын дээрмэшэн ёhоной ябуулгаhaa уламжалан тохёолдоhон оршон байдалай ехэ орёо байhые мэдэрхэ зуураа, бидэнэр тэдэниие ямар нэгэн зэргээршье зүбшөөжэ шадахагүй байнабди. Хэрбээ гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта дээрмэшэн, бандит ёhоной ябадалые бидэнэй хэрэгсээнгүй орхихо болоо гээшэ haa, энэ хадаа уласхоорондын ёho гуримые, тиимэ болохолоороо, гүрэнүүдэй хоорондын, мүн арадуудай хоорондын, хүнүүдэй хоорондын гэмгүй hайн харилсаа байгуулха үндэhэ hуури боложо үгэдэт хуули ёhые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhалхагүй байна. Тиимэhээ уласхоорондын ёho гуримые США-гай правительствын оройдоошье хэрэгсээнгүйгөөр эбдэдэг болоо haaнь, хэрбээ энэ правительствын ябуулгануудаа хэхэдээ ухаан бодолдо түшэглөөгүй haaнь, угаа шахардуу шанга болоод байhан оршон байдал хиналтада орохоёо болихо, энэ хадаа бүхы оронуудай арадуудта угаа ехэ уйдхарта хойшолонгуудтай дэлхэйн дайн боложо, шэлжэн hүжэржэ шадаха байна.

Эгээл иимэhээ дайнай hүртэ муухай аюулые зайсуулхын тулада мүнөө Советскэ Союз, социалис оронууд болон дэлхэй дээрэхи бэрхэшээлнүүдэй гаража байhан гол газар бологшо Кубын зүгhөө мүнөө хүсэлэл оролдолго гаргахаhaa гадна, бүхы гүрэнүүдэй, бүхы арадуудай, общевтвын али бүхы ажал эрхилдэг хүнүүдэй зүгhөө хүсэлэл оролдолго гаргахань шухала болоод байна. Хэрбээ иимэ аюул тохёолдоод байгаа haa, хүн түрэлтэндэ угаа хүндэ хүшэр хойшолонтой байхань, мүн баруунай болон зүүнэй үзэл баримталагшадыешье, эб найрамдалай хэрэг хамгаалагшадыешье, бэеэ абаад байхые хүсэгшэдыешье гамнахагүй байhаниинь ойлгосотой.

Иимэ hүртэ аюулай тохёолдохогүйн тулада хэжэ болохоор бүхы юумые бидэнэр хэхэбди гэжэ үшөө дахин хэлэхые хүсэнэб. Зүгөөр манай хүсэлэл оролдолгонууд дутамаг байжа магад гэжэ хараадаа абаха хэрэгтэй. Манай оролдолгонууд, арга боломжонууд хадаа нэгэ талын лэ оролдолгонууд, арга боломжонууд болоно ха юм. Хэрбээ дээрмэшэн ёhоной ябуулга хэхэ талаар өөрынгөө хараалhан программые Америкын правительствын бэелүүлжэ ороо haaнь, өөрынгөө эрхые, уласхоорондын хэлсээнүүд соо бэшэгдэhэн, ООН-ой Устав соо найруулан хэлэгдэhэн уласхоорондын ёho гуримые хамгаалхын тулада ээрхэг түримхэйшүүлhээ өөhэдыгөө хамгаалха зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ бидэнэрэй ашаглаха баатай болохо байhамнай ойлгосотой. Бидэндэ ондоо арга байхагүй. Хэрбээ дээрмэшэниие номгоруулхые оролдон, түрүүн мүнгэнэйнгөө туулмагые, удаань пальто болон бусад юумэнүүдээ тэрээндэ үгөө haa, энээнhээ уламжалан дээрмэшэн энэрхы сэдьхэлтэй болохогүй, тонуул дээрмэ хэхээ болихогүй гэжэ hайн мэдээжэ ха юм. Харин дээрмэшэн бүришье hэнгэргүй болодог. Тиимэhээ болбосоронги хүнүүдэй, мүн гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта зоргоороо аашалалтые хуули ёhон болохогүйн тулада дээрмэшэдэй амыень татаха хэрэгтэй.

США-гай правительство бэеэ барянги байха, эгээн лэ муу муухай хойшолонтой байха дээрмэшэн ёhонойнгоо заналтануудые бэелүүлхэгүй ёhотой гэжэ Советскэ правительство тоолоно.

Дайн болон эб найрамдалай асуудал угаа шухала асуудал болоно, тиимэhээ гараhан бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын, термоядерна дайнай hүжэрхэ аюулые зайсуулха зорилгоор бүхы юумэ хэхын тулада дээдэ тушаалтадай уулзабал туhатай байха гэжэ бидэнэр тоолонобди. Ракетно-ядерна зэбсэгүүдэй мүнөөдөө хэрэглэгдээгүй байхада, дайн байлдаае зайсуулха арга боломжо үшөө бии. Америкынхидэй ээрхэг түримхэй добтолго эхилээ haaнь, иимэ уулзалга хэхэ аргагүй болохо, үрэшье гарахагүй.

Эб найрамдалай хуби заяан тухай оролдолго гарган хандаhанайтнай түлөө Танда үшөө дахин баясхалан хүргэнэб.

Таниие үнэн зүрхэнhөө хүндэлэгшэ **Н. ХРУЩЕВ.**

Москва.
1962 оной октябриин 24.

...УБА ИМПЕРИАЛИЗМДА ҺYГЭДЭХЭГYЙ

...убын посольствын байшангай хажууда митинг болобо

...октябриин 24. (ТАСС). ...Холбоото Штадуудай ээр...ай шэнэ аашада эсэргүү ...адахи Кубын посоль...тай урда мүнөөдэр бо...тэ ерээд байhан Кубын ...шад, аяншад, Кубын ...дэй дээдын Соведэй ...шүүд, наада табихаяа ...артистнууд эндэ суглараршад альга ташажа угтаба. «Куба мандаг, янкинууд тонилог!», «Хосорон hалаха гээгүй haa, Эхэ ороноо хамгаалая!», «Бидэнэр илахабди!» гэжэ тэдэнэр хашхаралдаhан байна.

...СССР-тэ байдаг элшэн ...Оливарес Санчес ми... ...хэлэбэ. Куба гансаарда... ...скэ Союзай, социалис ...айрамдалда дуратай оро... ...арадууд Кубые дэмжэ... ...ын элшэн сайд мэдүү... ...эн сайдай үгэ хэлэхэ...

СССР-тэ ерээд байhан Кубын түлөөлэгшэд Кубын правительствада зорюулагдаhан хандалга гаргаба. Куба империализмда хэзээдэшье hүгэдэхэгүй гээд хандалга соонь хэлэгдэнхэй.

Митингдэ хабаадагшад гар гараа барисалдажа, «Интернационал» дууллаба. Тиигэжэ байха үедэнь посольствын байшан дээрэ сүлөөтэ Кубын туг намилзаба.

— Кубын социалис революци мандаха болтогой! — гэжэ митингдэ хабаадагшад хашхаралдаба.

...Р-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствэдэ

...спубликые далай тээ... ...эн таhалха зорилгоор ...вительствын ямар хэм... ...гоороо абажа байhан ...алгатай нотые СССР- ...США-haa Москвада бай... ...энэ оной октябриин ...ээ. ...түримхэй хэмжээнүүд ...ёho гуримые, мүн Нэгэдэмэл Нацинуудай Уставые бүдүүлигээр эбдэhэн ябадал болохоhоо гадна, бүгэдэ ниитын эб найрамдалда аюултай гэжэ Советскэ правительство энэ оной октябриин 23-да хэhэн мэдүүлгэ соогоо зааhан байна.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство хадаа эльгээhэн документнүүдыень США-гай посольстводо гэдэргэнь бусаагаа.

КУБЫН ХЭРЭГ ИЛАХА!

Сэмбэшэдэй үгэ

Газаа харанхы. Тиигэбэшье сэмбын фабрикын уужам цехүүд соогуур үдэр мэтэ hаруул. 2-дохи халаан хүдэлжэ байба. Хүүеэн. 19 час. Хүсэтэ станогуудай шууяан замхажа, хон жэн болошобо. Хүнүүд ээрэлгын цех руу субана. Зон митингдэ сугларба. Ендэр дээрэ фабрикын директор нүхэр **Альцман**. Советскэ правительствын мэдүүлгэ уншажа эхилхэтэйнь сасуу, цех соо ямар бэ даа, нэгэ hэримжэтэй намдуу байдал үзэгдэхэдэл гэбэ. Үсэгэлдэр лэ hургуулиин партын саанаhaa бодоhон басаганhaa эхилээд, буурал толгойтой хүдэлмэришэн хүрэтэрөө—булта шэг шарайнуудаа хурсадхан, hүртэ жагсаалда бодоhон мэтээр жэрылдэн шагнаба. Нүхэр Альцманай үгэеэ дүүргэхэтэй сасуу аппаратна-ээрэлгын үйлэдбэриин начальник Владимир Иванович **Говенко** шиидэнги гэшхэдэлээр ерэжэ, США-гай правительствын хархис аашануудые зэбүүрхэжэ байhанаа мэдүүлбэ.

Кубын арад Эхэ оронойнгоо хуби заяае, хүгжэлтын замые өөрынгөөл гарта абаhандаа Дж. Кеннедиин урда гэмтэйл даа. Тиигээд Америкын дээрмэшэд хүсөөрөө дараха hанаатай блокада эмхидхэбэ. Туршаад үзэгтылши! Кубын арадые гансаарынь орхихогүйбди,—тэжэ мастерай орлогшо **Б. Е. Овчинник** хэлэбэ.

Коммунис ажалай ударник, 2 хүүгэдэй эхэ Мария Ивановна **Канак** үгынгөө түгэсхэлдэ иитэжэ мэдүүлбэ:

— Би өөрынгөө правительствын мэдүүлгые дэмжэнэб. Бидэнэй уялга юуб гэхэдэ, хүн бүхэн ажалдаа бүрил харюусалгатайгаар хандажа, Октябриин революциин hайндэрэй урдахи ажалай вахтада жагсаха ёhотойбди.

Цехэй парторганизациин секретарь **М. Ф. Сарычевта** үгэ үгтэбэ.

— Бишыхан Куба ямар шалтагаанhaa Америкын урдаhaa нюдаргаа далайха юм? Кубада Америкэ хэрэгтэй бэшэ. Тэрэниие хүн бүхэн ойлгоно. Америкын империалистнууд эндүүрнэл даа. Урда дайнда хабаадаhан тула, дайнай аймшагтай хойшолонгууд тухай мэдэхэб. Теэд США-гай гүрэн өөрынгөө газар дээрэ дариин утаа, hандарал, үхэл зоболон үзөөгүй. Тэрээхэниие мэдүүжэн, толгойгоо эрьеhэн пентагонейхид,—тэжэ тэрэ хэлэбэ.

— Бишье Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаа hэм. Дай үүдхэгшэдэй дахяад толгойгоо үргөө haaнь, Кубада добтолоод туршаа haaнь, тэрэнэй эрхэ сүлөө хамгаалалсахын тулада солдат хубсаhaяа дахин үмдэхөөр бэлэмди,—гээд слесарь Федор Федорович **Вологдин** түгэсхэбэ.

Коммунис ажалай ударник, электромонтёр Сергей **Думнов** урагшаа гараба. Тэрэ Советскэ правительство хаhа саг соонь мэдүүлтэ хэбэ гэжэ тэмдэглээ.

— Фабрикымнай хүдэлмэришэдэй уялга юуб гэхэдэ, баатарлиг ажалай үльгэр жэшээ харуулжа, Эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадал бүри шангадхая. «Баатар Фидель Кастрын ударидалга доро социализмын замда гараhан Кубын арад амгалан байдалай, жаргалай түлөө тэмсэнэ. Тэрэ тэмсэлынь бүхы дэлхэйн ажалшан зоной зүрхэ сэдьхэл буляана. «Куба гансаардахагүй. Бидэнэр Кубын түлөөбди, нүхэд!» — гэhэн үтэнүүд нэрьемэ альга ташалган соогуур шэнтэшэбэ.

Хүдэлмэришэд митингын hүүлээр ажалладат газарнуудтаа ошобо.

С. Цырендоржиев.

Кубада халдабал, толгойдоо гал аhааха

Оронойнгоо баяшуул мүлжэгшэдhөө, хариин империалис түримхэйшүүлhээ сүлөөрhэн Кубын жаргалта hайхан ерээдүйе hаатуулха hэдэлгэ яашье бүтэхэгүй гэжэ бидэнэр, колхознигууд мэдэнэбди. Советскэ правительствынгаа мэдүүлгые ехэтэ hайшаан дэмжэнэбди.

США-гай хорото этэгээдүүдэй обтодог олтирогой баатар арад мүхэшэгүй зоригтой. Тэрэнэй хүсэ hүлдые hүнөөхөөр забдаашад өөhэдынгөөл толгойдо гал аhааха. Манай түрэл орон, бүхы социалис оронууд зэбсэгтэ хүсэнүүдээ hэримжэтэй бэлэн байлгажа, хэрэгтэй болоболнь, Кубынгаа аха дүүнэрые хариин хархисуудhaa эрид шууд хамгаалха байха гэhэн Правительствынгаа мэдүүлгые арад зомнай нэгэн дуугаар дэмжэнэ. «Кубын ойро бү хүрэгты!», «Куба гансаардахагүй!» гэhэн hанаулга, эрилтээ улам шангадхахын тулада хүн бүхэн хэдэг ажалдаа бүри ехэ амжалта түйлаха ёhотой.

Н. Ринчинова,
Яруунын «Дружба» колхоз.

Ч-Р. Намжилов.

Сьерра-Маэстрын сууряан

Сэлмэг үдэрэй наран мандажа,
Сьерра-Маэстро хадын оройе мүнгэлнэ.
Сэсэн Фидель, шамдаа хандажа,
Сэрэгшэ хүбүүд, басагадшни гараа үргэнэ.
Хойто зүгhөө тэнгэри бүрхэжэ,
Хорон hалхин хэды ехээр шангадааб.
Куба тэрээнhээ hүрдэн айна бэшэ,
Хүдэр томо нюдарга болон зангидагдаа.
Ээрхэг нохосууд уланхадан ерэбэл,
Эрьеынь шулуун хабсагай мүргэн унахал.
— Эхэ орон үхэл хоёрой али нэгэн!
Иимэ уряатай арад зон хэзээшье илахал.
Сьерра-Маэстрын сууряан таража,
Саяан, Хинган, Ураалай шэлэ хүрэнэ.
Сэсэн Фидель, шамдаа найдажа,
Сүлөөтэ аха дүүнэршни хёрхоор харана.

★ ★ ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭМДИ!

(Ленинэй ордено ПВЗ-дэ болоhон митингнүүдhээ)

Кубын Республикые далай тээhээнь хүреэлэн таhалха, Куба тээшэ ошожо ябаhан бүхы судна нуудые байлгажа нэгжэхэ гэhэн США-гай президент Кеннедиин дээрэлхүү аашата захиралта тушаа Советскэ правительствынгаа мэдүүлгые Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводой олон мянган хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд болон алба хаагшад үнэн зүрхэнhөө hайшаан дэмжэнэ.

Советскэ правительствын мэдүүлгэдэ зорюулагдаhан олон хүнэй хабаадалгатай митингнүүд заводой локомотив хабсаралгын, вагон хабсаралгын, булад хайлуулгын, шэрэм шудхалгын, мүн бусад цехүүдтэ болобо. Тэндэ сугларhан ажалшад Куба шадар США-гай правительствын тохёолдуулhан шахардуу байдалай ехэ түбэгтэй, амгалан байдал, эб найрамдалда аюул ушаруулжа болохо байhандань дураа гутаба.

США-гай ээрхэг түримхэйшүүлэй муухай аашануудые таhалдуулхын, дэлхэй дээрэхи эб найрамдал хамгаалхын, улам бэхижүүлхын тулада Советскэ правительствын зүгhөө зохихо хэмжээ абаха байhандань батаар этигэнэбди. Хэрбээ Кубынгаа нүхэдтэ хани барисаанай ёhoop гараа hарбайха гэбэлынь, хэзээдэ бэлэн байhанаа паровоз, вагон хабсаруулагшад эрид шууд мэдүүлбэ.

Митинг дээрэ олоной үмэнэhөө үгэ хэлэhэн вагон хабсаруулгын цехэй слесарьнүүд Алексей Воротников, Виталий Нижников, ахалагша мастер Вениамин Сверкунов болон бусад Америкын империалис түримхэй этэгээдүүдэй булимтархы муухай hэдэлгые бута сохихо хүсэн эб найрамдал батадхан баримталагшадай талада гүйсэд дүүрэн бии. Тэрэ хүсэ шадалаа бүри хүгжөөхэ, бадаруулхын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахабди гэжэ коллективэйнгээ зүгhөө дурадхаба.

—Куба маанадтай хани барисаатай орон, тэрэл хани барисаагаа хамгаалхын түлөө, Кубын арадай мандахын түлөө бидэ хэзээдэ бэлэмди,—гэжэ хүдэлмэришэд мэдүүлбэ.

Цех бүхэндэ болоhон митингнүүдтэ хабаадагшад Советскэ правительствын мэдүүлгые hайхашаан дэмжэхэтээ хамта, ажал хүдэлмэри дээрээ үшөө ехэ амжалта түйлаха, Октябриин революциин 45-дахи жэлэй ойн хүндэлэлэй вахтын эршэ улам шангадхаха гэжэ шиидэбэ.

Г. Ямпилов.

Кубада туhалха ханинар олон лэ

Эрхэ сүлөөгөө олоhон Кубын арадые эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүхы хүн зоной талархан дэмжэжэ байдагые hайн мэдэнэбди. Карибска далайн олтирог дээрэ оршодог энэ арадые олон жэлдэ дарлан мүлжэжэ байhан Америкын Холбоото Штадуудай империалистнууд Кубада арадай засагай тогтоhондо хоро шараа бусална.

Америкын империалистнууд Кубын экономикые шүүрдэн hорохо хүсэлэнтэйгөөр зэбсэгтэ добтолго хээд үзөө. Бэеэ даанхай байдалтай болоhон энэ арад империалистнуудай эльгээhэн зэбсэгтэ нохосуудые үй бута сохижо, далай руу хаяа hэн. Энэ сохилтоhоо hургаал абаагүй шунахай хобдог империалистнууд Кубада экономическа блокада хэхые оролдоно.

Тиигэжэ шадахагүй тэдэнэр. Кубада туhалха хани нүхэдынь олон. Хэдышье холо haaнь, далай дээгүүр гараа hарбайнабди аха дүүнэрынь. Эд барааень худалдан абажа, арадайнь ажахыда хэрэгтэй машина, түхеэрэлгэ үгэнэбди. Залуу кубинецууд олон зуугаадаараа Советскэ Союзда ерэжэ hуралсана, түрүү техникэ шудална, мэргэжэл шадабаритай боложо, Эхэ орондоо бусана.

Дэлхэйн харата муухай хүсые толгойлhон США-гай хажуудахана хаяа хадхан оршодог Кубын арад өөhэдынгөө эрхэ сүлөөгэй тугые үндэр дээрэ мандуулаа. Энээндэнь тэсэжэ ядаад, хороор хоштороhон Америкын президентын Кубада сэрэгэй блокада хэхэ захиралта үгэhэндэнь дэлхэйн арад зэбүүрхэнэ.

Манай Совет ороной правительство Кубын арадай эрхэ сүлөөе хамгаалан, шанга мэдүүлгэ хэhыень би hайшаан дэмжэнэб. Кубын арадта империалистнуудай добтолон ороо haa, шанга сохилто үгэжэ шадаха түгэс хүсэн совет сэрэгшэдтэ бии байха. Наука, техникын ехээр хүгжэhэн мүнөө сагта холо ойро хамаагүй — ажалша зоной хорото дайсан хумхиин тооhон болохо. Кубын ханинарта гараа hарбайнабди.

Ч. Цыбиков,
Социалис Ажалай Герой,
«Бурстрой» трестын барилгашан.

ТОН ЗYБ МЭДYYЛГЭ

Ямаршье гүрэнhөө дулдыдахагүй эрхэ сүлөөтэй болохын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байhан Кубын арад хэзээшье үзэгдөөгүй хурдан түргэнөөр hалбаран мандахал. Харин кубынхидые дарлаха, мүлжэхэ зорилготой бузар ааша гаргажа байhан империалистнуудые, илангаяа Америкын ээрхэг түримхэйшүүлые дэлхэйн арад зон ехээр зэбүүрхэнэ.

Кубые талархан дэмжэдэг гүрэнүүдhээнь hалгаан гансаардуулха, хашаха, добтолхоор hэдэhэн империалистнуудта манай Советскэ правительство тон зүб харюу үгэбэ. Кубые гансаардуулжа, империалистнуудай hабарта оруулхагүйбди, саашадаашье туhалжа байхабди.

Дэлхэйн бүхы ажалшадай «Дайн манда хэрэггүй», хэрбээ империалистнуудай дай үүдхэжэ, сүлөөтэ ажалыемнай hаатуулха болоо haaнь, шанга сохилто үгэхөөр бэлэмди гэжэ мэдүүлхэдэнь урматайшье, баярламаар байна.

Сүлөөтэ ажалшадай нэгэн бишье Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой 5-дахи отделениин зоотехнигээр ажаллажа байнаб.

Минии эсэгэ үнгэрөөшэ дайнда мордоод, гэртээ бусажа ерээгүй hэн. Би наhажаал эжытээ үлэhэн аад, зон нүхэдэйнгөө, парти, правительствынгаа туhаламжаар лэ hуража, дээдэ мэргэжэлтэй болоhон байнаб. Мүнөө эхынгээ пенсидэ гараад, амгалан тайбан, жаргалтай хүхюутэй амаржа байхадань согтойгоор хүдэлжэ ябадагби.

Амгалан ажалаа, жаргалта байдалаа хамгаалха хүсэн манда бии.

М. Ринчинова,
зоотехник.

Уржадэр Улаан-Удын модоной заводой талмай дээрэ хүдэлмэришэд сугларжа, Кубада эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй аашануудые сэхэ шууд буруушааhанай тухай митинг үнгэрбэ. Зураг дээрэ: модо отололгын цехэй мастер Алексей Сучков үгэ хэлэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

„Социалис Эсэгэ ороноо хамгаалха тухай Ленинэй заабаринууд“

В. И. Ленинэй түбэй музейдэ шэнэ бүлэг нээгдэбэ

МОСКВА, октябриин 23. (ТАСС). Агууехэ Онтябриин социалистическэ революциин 45 жэлэй ой гүйсэхэнь ойртожо байна. Энэ гайхамшагта удэртэй дашарамдуулагдан, «Социалис Эсэгэ ороноо хамгаалха тухай Ленинэй заабаринууд» гэһэн шэнэ бүлэг В. И. Ленинэй түбэй музей соо мүнөөдэр нээгдэз.

Социалис Эсэгэ ороноо хамгаалха асуудалнуудые али бүхы талаһаань шэнжэлэн тодорхойлогшо сэрэгэй теоретик Владимир Ильичын дүүргэһэн үүргые зал соо табигдаһан олон тоото экспонадууд эли тодоор харуулжа үгэнэ.

В. И. Ленинэй Инесс Армандда 1917 оной январиин 19-дэ эльгээһэн бэшэгэй, «Марксизмые хазагайруулга тухай» болон «Империалистическэ экономизм» тухай 1916 оной август-октябрьда тэрэнэй бэшэһэн хүдэлмэриин хуудаһануудай фото-буулгабаринууд энэ бүлэгтэ табигданхай. «Европын Холбоото Штадуудай лозунг тухай», «Пролетарска революциин сэрэгэй программа» гэжэ болон бусад ленинскэ зохёолнууд эндэ бии. Социалис Эхэ оронииие хамгаалха тухай багшын һанал бодолнууд эдэ зохёолнууд соо найруулан хэлэгдэнхэй. Хүдэлмэришэн-таряашадай Улаан Армиие эмхидхэхэ тухай Арадай Комиссарнарай Соведэй декредэй фото-буулгабари мүн лэ бии. Энэ декредтэ Владимир Ильич 1918 оной январиин 15(28)-да гар табиһан байгаа. Совет Эхэ оронииие хамгаалха тухай В. И. Ленинэй заабаринуудые Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Коммунис партиин ямараар дүүргэһые шэнэ зал соо табигдаһан документнүүд болон материалнууд харуулжа үгэнэ. «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай—түүхэдэ үзэгдэһэн али бүхы дайнуудта орходоо эгээн лэ хүндэ хүшэр дайнай үедэ совет байгуулалта илангаяа шэрүүн шанга шалгалта барижа гараа. Социалистическэ обществын шууд хүгжэлтые удаарууулжа шадаха тиимэ хүсэн дэлхэй дээрэ үгы гэжэ энэ дайнай үедэ совет арадай туйлаһан илалта гэршэлэн харуулжа үгөө» гэжэ КПСС-эй шэнэ Программа дотор хэлэгдэһэн үгэнүүд эшэ татагдажа бэшэгдээд, тус бүлэгтэ табигдаһан байха юм.

Советскэ Союзай Коммунис парти хадаа фашистска булимтарагшадые хүсэдөөр бута сохилгые эмхидхэгшэ, зоригжуулагша мүн болоно. Партиин Центральна Комитедэй гэшүүдэй болон гэшүүндэ кандидадуудай гурбанай нэгэ хуби, партиин бүхы гэшүүдэй 60 процентнь фронт эльгээгдэһэн байгаа. Гитлеровецүүдтэ эсэргүү нюуса болон партизанска тэмсэлые мүн лэ коммунистнууд толгойлһон юм.

Коммунис партида совет хүнүүдэй хизаарлашагүй үнэн сэхэ байһые харуулһан олон экспонадууд бии. Сэрэгшэд болон командирнууд байлдахаяа гарахадаа коммунистнуудай зэргэдэ орохые хүсэдэг һэн. Сэдьхэл хүдэлгэмэ документнүүд, жэшээнь, ябаган сэрэгэй батальоной парторганизацида лейтенант Василий Андреевич Семехинэй бариһан мэдүүлгэ зал соо табигдаһан байна. «Байлдаанда гарабаб, намайе партиин гэшүүн гэжэ тоологты» гэжэ тэрэ бэшэһэн байха юм.

Коммунистнууд фронт дээрэ түрүү зэргэдэ ябадаг байгаа. Тэдэнэй нилээд олониинь дайсадтай болоһон байлдаануудай үедэ баатарай үхэлеэр наһа бараһан байна. Һомоор сүмэ буудуулһан, шуһан болоһон 2458665-дахи номерой партийна билет эндэ табяатай. Энэ билет Николай Михайлович Яковлевта хамаатай байһан.

Дайнай үедэ партиин гэшүүндэ 3.615 мянган хүн, партиин гэшүүндэ кандидадаар 5.319 мянган хүн ороһон байгаа. Энэ хадаа парти болон арадай нэгэдэлэй толотомо гэршэ боложо үгэнэ.

Фронтые бүхы шухала юумэээр хангахадаа совет хүнүүдэй шэн зоригтойгоор ажаллаһые энэ бүлэг һануулжа үгэнэ. Совет Арми хадаа фашистска дарлалтаһаа Европын арадуудые абарһан сүлөөлэгшэ-арми байгаа гэжэ харуулһан, мүн Азиин арадуудые сүлөөлэлгэдэ тэрэнэй дүүргэһэн үүргые харуулһан материалнууд болон документнүүд мүн лэ бии.

Советскэ дайшалхы самолёдуудай, алдаршаһан «Катюшын», «Т-34» танкын модельнүүд зал соо табигданхай. Частьнууд болон соединенинүүдэй дайшалхы тугууд, дайнай үедэ шэн зоригтойгоор ажаллаһанай түлөө барюулагдадаг байһан тугууд эндэ мүн лэ бии.

Буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ хуряахын, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө Советскэ Союзай шууд сэхээр, эсэшэ сусашагүйгөөр хэдэг тэмсэлдэ бүлэгэй түгэсхэлэй хуби зорюулагдаһан байна. Тиихэтэй хамта В. И. Ленинэй захяа заабаринуудые бэелүүлэн, манай ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалые бэхижүүлхэ тухай Коммунис партиин, Советскэ правительствын эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргадаг байһаниие харуулһан документнүүд болон материалнууд зал соо мүн лэ бии.

Манай суглаанууд тухай

Хэн тоособо гээшэб?

Һаяхан манай «Искра» колхоздо тоосоото-һунгалтын партийна суглаан боложо үнгэрбэ.

Суглаан дээрэ парткомой секретарь нүхэр У. Бабошинагай хэһэн элидхэл тон һула, «хүнгэн» байшаба. Тургэн түүхэйгээр бэлдэгдэһэниинь ойлгожо ядахаар бэшэ. Тэрэ элидхэлэйнь партийна комитедэй заседани дээрэ харагдажа үзэгдөөгүйнь үгэ хэлэлгэн дээрэ элирээ.

Тиигэжэ, бидэнэр парткомой бэшэ, харин секретариин тоосоо зүбшэн хэлсэһэн байнабди. Энэмнай хэр зүб гээшэб?

А. Антошин.
Буряадай АССР-эй Тарбагатайн аймаг.

**
*

Тоосоото элидхэл бэлэдхэлгэдээ парткомой гэшүүдые хабаадуулангүй У. Бабошина зүб юумэ хээ гү? Үгы даа, буруу. Хамтаараа хүтэлбэрилхэ гэһэн В. И. Ленинэй зохёоһон ёһо гурим манай партида бэелүүлэгдэдэг. Гансал тиимэ хүтэлбэрилгэ Коммунис партиин байдалда таараха гэжэ Владимир Ильич тоолодог байгаа.

Партийна организациин ажабайдалай, ажал хүдэлмэриин бүхы асуудал партком гү, али партбюро зүб ёһоорнь хэлсэжэ, хамтаараа шиидхэдэг. Тиигэжэ нэгэ хүнэй шиидхэлгэдэ гарадаг гүнгэхэн, ганса талын алдуунууд усадхагдадаг.

Тиигэжэл тоосоото элидхэл бэлэдхэгдэхэ ёһотой байгаа. Суглаан дээрэ хэгдэһэн тоосоон парторганизациин хүдэлмэриин дүн гаргана, дутуу дундыень элирүүлнэ, саашадаа бэелүүлхэ дайшалхы зорилгонуудыень харaална ха юм. Тэрэнэй бэлэдхэлгэдэ парткомой гү, али партбюрогой бүхы гэшүүдэй хабаадалсаа һаа, гүнзэгы удхатай, һайн шанартай шүүмжэлхы элидхэл болохо бшуу.

Тоосоото элидхэл, тэрээн соо бэшэгдэнгүй хэлэгдэхэ гол баримтануудые хамтааран бэлэдхэхэ, уридшалан партбюро гү, али парткомдо хаража үзэхэ гээнгэ ёһо тэдын хэрэг бэшэ, харин партийна хүтэлбэриие хамтааран бэелүүлхэ гэһэн КПСС-эй Уставай эрилтэ гээшэ

(1962 оной октябриин 23-най «Советская Россия» газетэһээ).

КУБА, БИДЭ ШАМТАЙБДИ—НАЙДА…

ХОНИШОДОЙ ҺАНАЛ

Һаяхан Советскэ правительствын мэдүүлгэ шагнабабди. Дайгаар жүрөөдэдэг далайн саадахи баяд, ноёд тунгалаг хүхэ тэнгэриие дахяад үүлэтүүлхэ хүсэлэнтэй муухай ябуулгануудые хэжэ байна. Залуухан Кубын республика Америкын Холбоото Штадуудта аюул тохёоллуулжа байна гэһэн бэеэрээ энэ орон тээшэ зориһон ямаршье суднануудые, тэрэ тоодо совет суднануудые бариха захиралта президентын үгэһэниинь эгээл жэгшүүритэ муухай аашануудай нэгэн болоно. Кубын республикые үгы хэхэ һэдэлгэ ходол гаргадаг США мүнөөшье тиигэжэ байна.

Мүнөө сагта ямар нэгэн ехэ гүрэн бага орондо эсэргүү ааша дура зоргоороо хэхэ гэжэ юун байха юм. Кубын республика гансаараа бэшэл. Коммунизмын дорюун алхамаар дабшагша совет арад, социалис оронуудай бүхы арадууд эдэнэй талада жагсанхай. Кубын арадай эрэлхэг баатар хүбүүн Фидель Кастрын ударидалга доро социализм байгуулжа байгаа Кубын арад зоноор омогорхонобди.

Манай арад, тэрэ тоодо бидэ хонишодшье, Советскэ правительствын мэдүүлгые барандаа һайшаанабди. Эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэнэй хүсэл бодол харуулһан энэ мэдүүлгэ ээрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэл ябуулхые уряална. Дайн байлдаагаар шунахайрдаг Америкын ээрхэг түримхэй этэгээдүүдые шоо үзэнэбди, шобто харанабди.

Даабарита ажалдаа үшөө ехэ амжалта туйлажа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ гээшэ бидэ колхознигуудай нангин уялга мүн. Үнэн хэрэг мандаха болтогой!

Ц. Найданов,
Захааминай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

КУБЫН ОЙРО БҮ ХҮРЭГТ…

Кубын арадай республикын амжаһан амжалта, туйлаһан туйлалта Америкын Холбоото Штадуудай ээрхэг түримхэйшүүлдэ амар заяа үзүүлнэгүй.

Бүхы оронуудые Кубатай ямаршье холбоогүй, ямаршье наймаагүй байлгахые хүсэжэ, экономическа блокада эмхидхэһэниинь мэдээжэ. Теэд тэрэньшье бүтэбэгүй ха юм даа. Залуу республикын хүшэр байдалда ороод байхада, Советскэ правительство хани нүхэрэй ёһоор гараа һарбайжа, абарһан байха.

Мүнөө Кубын республикые сэрэгэй хүсөөр үгы хэхэ… хеэржэ байһан тухайгаа С… гай президент Дж. Ке… мэдээсэбэ.

Бидэнэр амяа хараад … даггүй, харин: «Ойро б… рэгты! Амгалан тайбан … бү эбдэгты!» — гэжэ им… листнуудта сэхэ хэлэнэ…

Манай түрэл Советск… вительствын мэдүүлгые … лүүн зүрхэнһөө дэмжэнэ…

Куба илагдахагүй! … мандаг, янканууд—арил…

Ц. Шаг…
Буряадай АСС…
арадай арт…

Г. ЦЫРЕНОВ

НАЙДАЛШИ, КУБА!

Шэхэрээр баян
Шинии дайда тухай
Шэхээрээ дуулаад,
Нюдөөрөө хараагүй
харамтайб.

Даян хэды холошье һааш,
Далита хүсэлөөрөө
Шинии дайдада ошонхойб.
Кариб далайшни
Хааян шууян эбхэржэл байна.
Хаана энгэртэнь —
Хара һахалаа мушхаһан
Арадайш һүртэ жагсаал.

Ногоон сэсэрлигэйш
Долоон дабхар намираан.
Хэды шэнээн
Хэрэм хатуу зориг гээшэб!
Хэды шэнээн
Хэшэг үлзы сэдьхэл гээшэб!
Шэнэ байдалайш
Шэди агуу сохисоор
Кариб далайшни
Хааян шууян эбхэржэл байна.
Аладһаа аладта
Алдар габьяа нэрэеэ
Аржытар мүнхэлһэн,
Баржан түгэс
Баатар манай Куба,
Хархис дайсадайш
Харша зэрлиг һанаан —
Харанхы манан
бөөгнэрэн,
Халхалхые һэдэбэ.
Гансааран бэшэш.
Арадашни — үнэншэ дэлхэй,
Арадашни — бидэбди.
Найда,
найда, найда!
Шэхэрээр баян
Шинии дайда
Һалбархаараал һалбарха.
Даян хэды холошье һааш,
Далита хүсэлөөрөө
Шинии дайдада ошонхойбди.
Найда,
найда,
найда!

Совет арадта аха дүүгэй амаршалга

Германиин Демократическа Республикын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Вальтер Ульбрихт, Отто Гротеволь, Иоганнес Дикман, Эрих Корренс гэгшэд нүхэд Н. С. Хрущевто, Л. И. Брежневтэ харюугай телеграмма эльгээжэ, Германиин Демократическа Республикын 13 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан халуунаар амаршалһанайнь түлөө баясхалан хүргөө.

Германида эб найрамдал аршалан хамгаалхын, хангахын түлөө, Германитай эбэй договор баталхын, Баруун Берлин тухай асуудал амгалан ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэлдэнь, тэрэшэлэн Германиин Демократическа Республикада социализм амжалтатайгаар байгуулгадань немец арадта аха дүүгэй али бүхы туһаламжа үзүүлдэгэйнь түлөө Советскэ Союзай арадуудта баясхалан хүргэжэ байһанаа тэдэнэр телеграмма соогоо элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

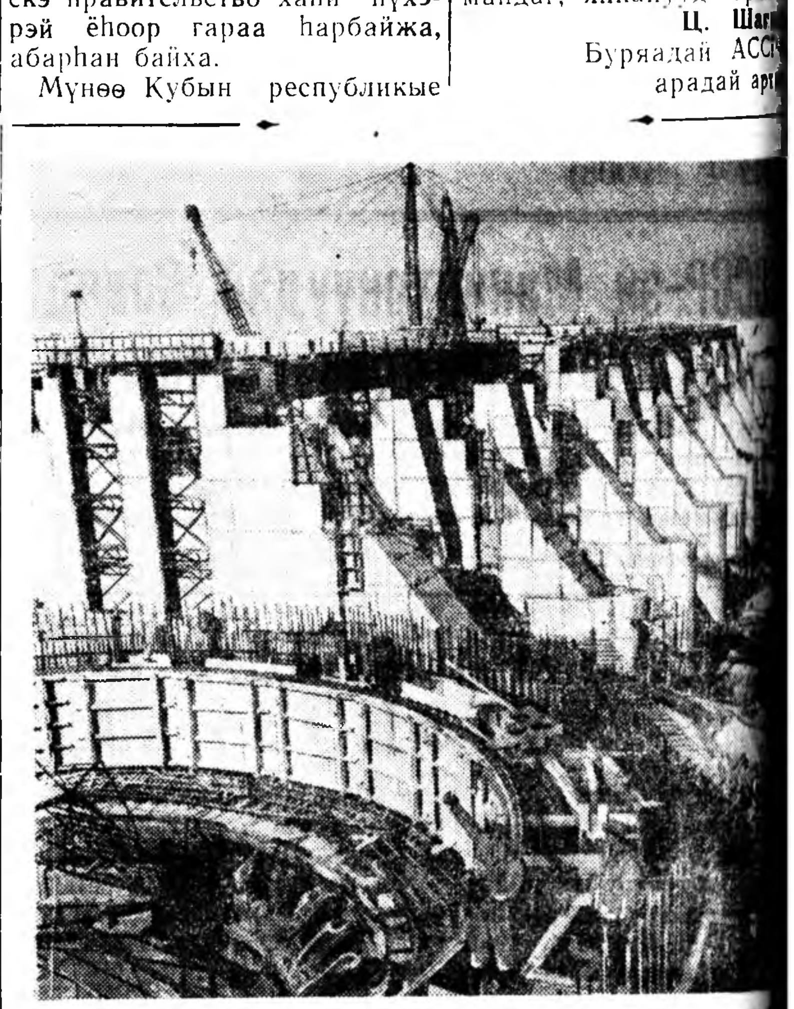
ГДР-эй хүтэлбэрилэгшэд совет арадта аха дүүгэй амаршалга хүргөөд, коммунизм байгуулгада, замбуулинай дайдые саашадань шэнжэлэн мэдэлгэдэ, арадуудай хоорондын хани барисаа бэхижүүлхын, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалхын, хангахын түлөө тэмсэлдэ шэнэ ехэ амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсөө.

ХОЛЫМНАЙ НҮХЭД, ТААНАРТАЯАБДИ

Би номин һайхан Саян уулын хормойдо оршоһон Буряад орон нютагтай хүм. Тиимэһээ эрэлхэг тэмсэлээрээ суурхаһан Куба аралһаа аяар холо байдаг болоно бшуу6. Хэды тиимэ болобошье, танай арад олоной эрхэ сүлөөгэй, багаханшье һаа, алдар солото аралай аюулда ороод байхада — миниишье досоо номгон бэшэ байна. Хэрбээ Америкын ээрхэг түримхэйшүүлэй дайнай дүлэ аһаагаа һаа, манайшье арад минии хаража байхагүй гэһэн Советскэ правительствын мэдүүлгэ мүнөө арадуудай ухаанда үшөө мартагдаагүй. Тэрэ үеһөө хойшо хоёр һара тухай сагай үнгэрөөд байхада, Кубые далайн сэрэгэй блокадада оруулха гэжэ Америкын ээрхэг түримхэйшүүлэй шиидхэһэн ушар уласхоорондын байдалые шахардуу шанга болгохо гэһэн тон аюултай алхам гэжэ һанаха байнаб. Теэд америкынхид Кубые ямаршье блокадада оруулжа шадахагүй. Юундэб гэхэдэ, мүнөө саг хубилаа, Куба гансаараа бэшэ, тэрээнтэй манай агууехэ орон, мүн Арадай демократиин оронууд суг хамта, таһаршагүй холбоотой ха юм. Тиимэһээ далайн саанахи дай жүрөөдэһэн заримашуулда:

— Кубые бидэ орхихогүйбди, таанар дэмы хорото ааша гарганат, дэмы хашхаралданат!—гэжэ хэлэлсэхэ байнаб.

Тама-Сүрэн Айсуев,
Зэдын аймагай «Мир» колхозой бухгалтер.

УКРАИНЫН ССР. Днепродзержинскэ ГЭС-эй барилгаша… рые хааха бэлэдхэл хэжэ байна. Тэндэхи барилгашад үдэр… тэ улам эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Зураг дээрэ: … нэгэ түхеэрэлгые хабсаргажа байна. ТАСС-ай фотохро…

ОЧЕРК

ХАРГЫ ХЭЗЭЭШЬЕ МУХАРДАДАГГҮЙ

I

1961 оной зун. Урдань харгы. Эмээл моритой эдэ хоёр хазаарайнгаа жолоо һула табижархёод, аян соонь дугшуулжа ябана. Хажуугаарнь дүүрэн ашаатай машинанууд дүрд гэлдэн гарахадаа, тэдэ хоёрые харагдахагүй шахуу болоторнь хүа тооһоор хушажархина. Теэд тэдэнэр тооһонһоо хоргодоношьегүй, моридоо яаруулнашьегүй, харин бүри жолоогоо татажа, гэшхэдэлдэнь оруулба. Наран халуунаар шарана, хүлһэн бушхана.

Мүнөөхи хоёрнай тээ тэрэ харгын захада харагдааша баглагар үдхэн намаатай ганса нарһанай һүүдэртэ атаархашанхай гээшэ аа гү. Тиимэ даа. Хажуудань ошоод буубад..

— Иигээдшье даа, Нимасу, хойшодоо татагалзаха, һанаагаа зобохо юумэн үлэбэгүй... Бэшэг бэшэжэ байна аабзаш... Нэгэ жэл мэдэгдэнгүй үнгэршэнэ ааб даа, — гээд, хүбүүн моринойнгоо жолоо нэгэ гартаа орёогоод, доошоо хараад хэбтэхэдээ аалиханаар, нэгэ бага гунигтайгаар дуугарба.

Үбдэг дээрээ согсойжо һууһан залуухан басаганай булсагар ягаахан хасар дээгүүр нэгэ монсогор дуһал тогтонгүй мухарижа, түхэреэн хара нюдэнүүдынь ялалзаад, доошоо харашана.

— Нимасу, бэшэг бэшэхэ аабзаш, —хүбүүн дахин дабтан асууна.

—Адресаа эльгээгээрэй.

— Заа. Теэд хуушаараа байха бэшэ аал даа. Хүбүүн блокнодойнгоо хуудаһа таһалжа, адресаа бэшээд үгөө.

— Нютагайнгаа бүхы һониниие дууһан бэшэжэ байгаарайш, илангаяа өөрынгөө ажал тухай. Ехэ хүлеэхэб... Зай, теэд, тиимэл даа...

Саашадаа эдэнэй юун тухай хөөрэлдэһыень гэршэлжэ үгэхэ талын дундахи ганса нарһан тэдэ хоёрой тэг дунда үлэшэбэ. Иван дүрөө дээрээ бодоод, пилоткоороо даллана, Нимасу сагаан пулаадаа далбагашуулан, инаг нүхэрэйнгөө гүйөөгэй саагуур харагдахаяа болин өөроторнь хаража байба. Тооһотой харгы мухардашаһан шэнги. Теэд тиимэ бэшэ ха юм.

Нимасугай урда мүнөөхил харгынь һунана. Мориниинь эзэнэйнгээ һула гарые мэдэржэ, гэр тээшээ яараха һанаатай хатархаар забдана. Теэд дээрэнь һууһан эзэниинь юундэшьеб амыень татаад абана.

«Гэшхэлнэ гэшхэлнэ мориниинь
Шэбшэнэ, шэбшэнэ эзэниинь».

...Бага наһандаа эхэ эсэгэһээн гээгдэжэ үзэһэн хүн «үнэшэрхэ» гэһэн үгын удхые гүнзэгыгөөр ойлгохо ёһотой.

«Гармажабай Басаандай хүн болохоёо болёо даа. Үхибүүдынь бага даа үнэшэрхэнь. Үтэлһэн хүгшэн өөрөө бэе муутай. Яагаа хайратай юм» гэлдэжэ, нютатай һамгад, хүгшэдэй доохонуур һабир шэбэр хөөрэлдэхые арба хүрэжэ ябаһан Нимасу халта дуулаашье һаа, үнэншэдэггүй, иимэ муу аматай хүнүүдтэ сухалаа хүрэдэг бэлэй.

Хэдышье хүндэ, бэрхэтэйшье һаа, хүнүүдэй хэлсэгшэ холуурдобогүй.

Нэгэтэ Нимасугай һургуулиһаа ерэхэдэнь, гэртэнь хүн зон олоороо сугларшоод байгаа һэн. Нэгэл муу юумэнэй болоһые зүрхөөрөө тухайлжа мэдэрһэн бишыхан басаганай дүтэлжэ ерэхэдэ — һүгшаралдаһан, нюдөө аршаһан нютагайнь хүнүүд гэртэһээнь гаража байба.

— Бараг, бараг, хүүхэмни, бү уйла, — гэжэ өөрөө һүгшаран, Жамсаран абгань толгойень эльбэсэгээн байжа хэлээ һэн...

— Зай, Нимасу Балдай хоёр манайдаа ошоё, олоороо шууялдажа, дуу дуулалдажа байхадамнай хүхюутэй бшуу, — гээд, абтань хас хас энеэжэ, эрхэлүүлэн эльбэсэгээнэ.—Юуншье һаа, түрэһэн абгатнай гээшэ гүби даа.

Бэрхэ түмэршэ дархан гэжэ солотой болоһон Жамсаран Батуев хогшол зөөриинь ашажа, мүнөө хоёрые гэртээ асарба. Тэдэнэй ерэхэдэ табан жаахан үхибүүдээ столдо һуулгаад эдеэлүүлжэ байһан Сэндэма абгайнь үхэг ханзаяа уудалжа, үнинэй хадагалжа байһан конфетэ, прянигаар хүндэлөөд, үхибүүдээрээ суг столдо жэрысэ һуулгажархиба.

Үүдэндэ зогсоод, эды олон үхибүүдэй эдеэлхыень хаража энеэбхилэн байһан абгань:

— Иигэжэ зохидоор эдеэлдэг хадаа зохидоор наадаха юм гүбэ даа, — гээд, удангүй үшөө нэгэ үхибүүтэй болохоёо байһан һамгандаа юушьеб хэлээд, ажалдаа яаран ябашоо һэн.

«Үхибүүн хүн үндыхэдөө, улаан бургааһан ургахадаа түргэн» гэлсэдэг. Али бүхы ажал хүдэлмэриһөө тунхаридаггүй арбан табатай Нимасу хонишон Дугаржабайда, удаань Балдама Доржиевагайда хурьгашанаар хүдэлхэдөө ажалша бэрхэ, шуран солбон, һүбэлгэн хурса байһанаа харуулаа бэлэй. Энэ басаганай хэжэ шадахагүй юумэн гэжэ үгы шахуу һэн. Нэгэтэл заалгаһан юумэээ мартажархихагүйһөө гадна, өөрөө ямар нэгэн шэнэ юумэ һанаашалдаг байба. Хурьган бүхэнөө өөмэгшөөн харууһалжа, үбэлэй шэмэрүүн һарануудта нэгэшье толгой гарзалуулаагүй.

Энэ жаахан басаганай оролдосотой нэтэрүү ажал тухай совхозой конторо соо, хамтын суглаан дээрэ хөөрэлдэдэг болобо.

— Таанад, хонин ажалда үнинэй хүдэлжэ ябаһан зон аад лэ энэ жаахан Нимасуһаа доротохотнай юрэдөө аягүй, эшхэбтэр бэшэ юм гү, — гээд, совхозой гурбадахи отделениие эрхилэгшэ Эрдэни Базарович Базаров хэлэжэ, хонишодые улайлгадаг һэн.

Нэгэтэ конторын газаа һүнэй товарна фермые даагша Даша Санжиевич Ановтай Нимасу уулзашаба.

— Аа, Нимасу, наашаа ерэлши даа, — гээд юушье хэлэнгүй конторо руу абажа ороошоо һэн.

— Энэ Гармажапова Нимасу гээшэмнай гайтайл бэрхэ басаган. Хонишодой үнеэдые һаажа һуухыень хараад, һаалишан болгоо һаа гэжэ һанааб, — гээд, Даша Санжиевич столой саана юумэ бэшэжэ һууһан Базаровта хэлэбэ.

Эрдэни Базарович үүдэнэй хажууда һууһан Нимасу тээшэ, тиигээд Анов тээшэ гайхангяар ээлжээлүүлэн хараад, Ановһаа юумэ асууһан хэбэртэй нюдэ руунь сэхэ хараба.

Даша Санжиевич хажуудань тонгойжо, аалиханаар шэбэнэн байжа, юушьеб ехэл ханамжатайгаар ойлгуулхые оролдоно.

Эрдэни Батуевич шагнажа һуутараа, гэнтэ обогод гэшэбэ.

— Юу?! Сыжидмагай үнеэдые гэжэ гү?—гээд, һүхирхэ тооной хэлэжэрхибэ. — Бадмаева Сыжидма гээшэмнай урдаа хараха һаалишамнай ха юм. Энэ ши яажа байһан хүмши?

— Сыжидма өөрөө тугалшан болохо дуратай. «Түрүүшээр туһалалсана бэзэб, ядахагүй» гэнэ һэн лэ даа.

— Юрэдөөл би ойлгоногүйб даа. Яажа байһан зон гээшэбтэ. Аяар хорин үнеэдые наһаа хүсөөгүй хүндэ даалгаха гээшэмнай...

— Уржадар болоһон комсомолой суглаан дээрэ Нимасуе нэгэн дуугаар комсомолдо абаа. Нэгэ, хоёр жэл болоод байхада харахат даа, Эрдэни Базарович...

— Юрэдөөл өөһэдөө мэдэгты саш,—гээд отделениие эрхилэгшэ гараараа зангажархёо һэн.

Хүнэй этигэл найдабариие харюулха гэжэ залуу басаган хэды ехэ оролдоо гээшэб! Энэ фермын эрхим түрүү һаалишад Дашима Дармаева Гэсэгма Будаева, Дулма Эрдынеева болон бусад залуу һаалишадай ажалда али бүхы туһаламжа хүргэдэг байба. Фермын арбаад гаран һаалишадай дүнгэй һара бүри гаргагдахада, Нимасугай нэрэ дороһоо эхилээд дээшээ гаража захалаа.

1960 оной ноябрьда Нимасу Гармажаповагай нэрэ дээрэһээ хоёрдохи байба. Гэсэгма Будаева үнеэн бүриһөө 2114, Нимасу Гармажапова оройдоол арбан литр багые һааһан байшаба.

Харин жэлэй дүнгэй гаргагдахада:

Гармажапова И—2219 литр.

Будаева Г — 2199 литр байшоо һэн.

Түрүүшын шагнал, Хүндэлэлэй грамота, инаг дуран.

..Нимасугай мориниинь Түгнэ горхонһоо уһа уужа байба. Хэдыдээшье Боом тосхонойнгоо хажууда хүрэжэ ерэһэнээ басаган ойлгобогүй.

Инаг нүхэрэйнь таалаһаниинь мүнөөшье урал дээрэнь халуу бусалжа байһан шэнги.

«Иван, Иван! Уйдхартай хүндөөр амаралтаяа үнгэргэбши даа», — гэжэ Нимасу досоогоо бодоно.

— Тагарайнай Поржомо энэ һүни наһа барашаба. Мүнөө хүдөө табихань, — гэлсэхэдэ, Нимасу һаалишадаараа ерэлсээ һэн.

Эжынгээ хүүрэй хажууда сэрэгэй хубсаһатай Иванай сорхирсо уйлажа, үбдэг дээрэ һуухыень харахадаа, Нимасугай нюдэнэй нёлбоһон баригдаагүй бэлэй. «Баһа нам шэнги үнэшэн үлэшэбэл даа, бааарһан» — гэжэ бодожо байба.

Клуб соохи уулзалга, хөөрэлдөөн, эгээ һүүлшын энэ таалалган.

...Саг үнгэрхэдөө түргэн даа. Гурбалжан углуутай бэшэгүүд Нимасугай хайрсаг соо хүбхэйшоо.

1961 оной дүн гаргагдажа, комсомолка Нимасу Гармажапова отделениингээ һаалишад соо баһа түрүүлжэ гараба.

II.

...Энэ жэлэй май һарын мартагдашагүй нэгэ үдэшэ һаяхан албаяа дүүргээд ерэһэн Ивантаяа Нимасу Түгнын эрье дээрэ һууба. Үглөөдэр баһа хоёр тээшээ хахасахань.

— Ямар нэгэн мэргэжэлтэй болохо гүби даа. Шофер, тракторист, комбайнер...

Үглөөдэрынь Иван Ехэ Хунилын механизаторнуудай һургуулида жэл хахадаар һурахаяа мордоо һэн.

Намарай набшаһан аалиханаар һаршаганан, дурагүйдэһэндэл тогтожо ябаһаар доошоо унана. Трактор, комбайнуудай абяанһаа дуураһан хуа шаргал тала нэмжынэ.

— Энэ үдэр «Эрдэм» совхозой гурбадахи отделенидэ түрэ хурим наярхань, хоёр залуушуулнай хуби заяагаа холбохонь!—гэлдэ… тай хүхюун мэдээсэл а… дамжан, сахилгаан түргэн… шаба.

Энэ жэлдэ үзэгдөө … элбэг баян ургаса хуряаһа… мэй» хүн зон хүл хөөрсэг… хүхюутэйгээр сугларба.

Ута үргэн столой саана … һаа ягаахан хасартай, … лаад боожорхиһон Нимасу … сагадайнгаа дунда нэгэ … һан, аягүйрхэһэн янзата…

Иванай нагаса Дашада… «зүрхэтэй» болохын тэд… юм гү бага зэргэ ама ха… бэртэй шанга шангаар: «… гууд хундагаяа тогтоо… гээн, гараа дэлгэн, айлша… нэ.

Тииһээр байтар худын … лоожо һууһан энэ нютагай … заха Радна баабай ерэд… ябаашье һаа, дүүрэн хун… гэһөөр, хүл дээрээ хүн… доодхиходнь, хүн зон ган… аниргүй болошоно.

— Урда сагтамнай … бологшо һэн. Уянгатай … шье хэлэгдэгшэ һэн. … тааралдаад байдаг аад … һанаад үзэхэдэм хуушар… тэйл даа.

Хорёогоор дүүрэн хони…
Хотоор дүүрэн үхэртэй,
Сэргэдээ уяха моридтой,
Сэржэм ургэхэ хүбүү…
болооройгты!—г…

энэ үбгэн бүри ухаа муу… гү, яагааб даа гэжэ хө… шуулшье, та бүгэдэшье … һуухадаа болохо бшуу,— … гэн энеэбхилэн, суглар… сэн нюдөөрөө шэртэн ба…

— Энэ үнэшэн хоёр… наһанай жаргалые зохё… гэд, хүгшэд, үетэн … суглараа хадаа — шанэ… нэ юрөөл хэлэжэ, урмы… жэ, ундыень тогтоожо … тойбди гэжэ һананаб. Ти… най та бүгэдын үмэнэһөө… юрөөхэмни.

Айл, аймагтаа хүндэ…
Артель, совхоздоо со…
Ажал хэжэ алдар оло…
Хүдэлмэри хэжэ хүсэ…
Ашые ургэжэ, айл б…
Аза жаргалай далай …
һуухытнай дэмбэрэл…
Ехэ бэлэгтэ хэшэг б…
Аяга дүүрэн арзынт…
Амасахамнай! — гэ…
баабайн соло дуудажа …
уя хүдэлсэ хэлэхэдэнь, …
дээрээ бодошоод: «Ю…
Юрөөл тогтоохо болт…
хүн зон хүхилдэн байба…

Нимасу Иван хоёр …
дээрээ сэдьхэлээ хүд…

Иванай нагаса, нагас…
лэһэн алтан часы, ал…
хоёр Нимасугай гарта…
Хундагаар дүүрэн дух…
мэрһэндэл залуу бэр…
хара нюдэнүүдынь баһа…
Радна баабайн хэлэгш…
лай далайн долгилһон …

Иигэжэ эдэ хоёрой …
годируухай тооһотой …
нонь үлэжэ, бардам сэ…
лай харгы урдань нэгэ…
харгынь хэзээдэшье …
гүйнь сохом.

Вл. Л…

Мухар-Шэбэрэй … «Эрдэм» совхозһоо.

Румыниин правительственна делегаци түрэл ороноо бусаба

Румыниин Арадай Республикын правительственна делегаци түрэл ороноо бусахаяа октябриин 24-дэ Москваһаа мордоо. Энэ делегаци Индонези, Инди болон Бирмэдэ аяншалаад, бусажа ябахадаа совет ороной ниислэлдэ хүрэһэн байгаа. Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, РНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Георге Георгиу-Деж, РНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ион Георге Маурер, РНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Корнелиу Мэнеску гэгшэдһээ делегаци бүридэнэ. Делегациин советнигүүд болон экспертнүүд, тэрэшэлэн бусад тусхай тушаалта хүнүүд түрэл ороноо бусаа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин болон бусад Румыниин Арадай Республикын, Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэһээ делегациие мордохуулаа. (ТАСС).

Гилберт Уолкер Советскэ Союзда үлэхэ гэжэ шиидэбэ

СССР-тэхи Австралиин посольствын хүдэлмэрилэгшэ, Великобританиин эрхэтэн Гилберт **Уолкер** совет засагта хандаһан байна. Политическэ шалтагаанаар капиталис оронуудта, тэрэ тоодо Великобританида гү, али Британиин холбооной ямар нэгэн гүрэндэ бусаха дурагүйб гэжэ энэ хүн мэдүүлбэ. СССР-тэ саг үргэлжэ үлэхөөр зүбшөөл үгэхые гуйгаа. Совет засагуудай тусхай зургаануудта энэ асуудал мүнөө харагдажа байна.

(ТАСС).

...епутат—гүрэнэй, олониитын ажал ябуулагша

...дэй депутат бүхэн гү- ...ажал ябуулалгада ...тэйгээр хабаадалсаха, ...гэн тусхай хүдэлмэри ...э байха ёнотой» гэжэ ...эй Программа дотор ...нэ. Депутат гээшэ ямар- ...алда, хаанашье хүдэл- ...г, гүрэнэй алишье за- ...нгагдаһан байг, саг үр- ...өө хүн зонойнгоо дун- ...а, бүхы хэрэг ябуул- ...эбхитэйгээр хабаадал- ...нгагшадайнгаа үзүүл- ...гэл найдабари бэе- ...н түлөө тэмсэхэ уряал- ...уу. Тиигээдшье «депу- ...аг юумын түлөө ха- ...а уялгатай» гэһэн үгэ ...ээгы удхатай, ёһын ...хэлэгдэдэггүй.

...ай болон тэрэнэй саг ...н комиссинуудай хү- ...дэ эдэбхитэйгээр ха- ..., тэдэнэй даалгаба- ...рин нягтаар дүүргэжэ ...ээшэ депутат бүхэнэй ...уялгань болоно. Һун- ...й үгэһэн захяа дурад- ...ые бэелүүлхын хойно- ...шадалаа, сагаа гам- ...оролдохо, тэдэнии хү- ...хын тулада ажалша- ...ор элсүүлхэ үүргэтэй. ...епутат бүхэн өөрынгөө Соведэй хүдэлмэри ту- ...агшадайнгаа үмэнэ ...осожо байха ёһотой.

...үгэдые хараадаа аба- ...ай Октябрьска райо- ...ет, тэрэнэй гүйсэдком ...бүхэниие гүрэнэй бо- ...иитын ажал ябуулга- ...хитэйгээр хабаадуул- ...хүсэдэг, горьтойхон ...үүдые бэелүүлдэг гээ- ...ябрьска районой Со- ...депутадтай. Тэдэнэй ...эхөөрөө гүрэнэй, оло- ...хэрэг ябуулагша гүүл- ...эд нилээд олон.

...адуудые гүрэнэй бо- ...иитын ажал ябуулга- ...итэйгээр хабаадуулха ...лэлнүүдэй нэгэниинь ...Соведэй саг үргэлжын ...үүд болоно. Саг үр- ...комиссиин бүридэлдэ ...депутат бүхэн ехэ эр- ...элгэтэй. Соведэй нэ- ...аршье шалгалта хэ- ...хүдэлмэридэнь ту- ...хүргэхэ эрхэтэй бо- ...имэ тула саг үргэл- ...миссинуудай ажал хү- ...э анхаралаа онсо ...аг, депутат бүхэниие ...йгээр комиссиин хү- ...э оруулха гэжэ орол- ...ошэбди.

...ай Соведүүдые һунга- ...алтаһаа хойшо саг үр- ...комиссинуудай гэ- ...промышленна пред- ...үдай, һургуулинуу- ...хибүүдэй, эмнэлгын, ...гээрэлэй эмхи зур- ...й, магазин бо- ...овонуудай хүдэлмэри ...бэшэ шалгаһан байха ...галтын дүнгөөр кө- ...зүблөө байра дээрэнь ...эг, тодорхойлогдоһон ...уданиуудые саг дары- ...садхахадань туһалам- ...лдэг гээшэ.

...нь, нютагай промыш- ...н талаар саг үргэл- ...миссиин депутадууд ...нэрэмжэтэ мебельнэ ...н хүдэлмэри шалга- ...н байна. Һүүлээрнь ...нгаа зүблөө фабрика дээрэнь ошожо үнгэргэһэн, тус предприятиие гээгдэлһээ гар- гаха талаар хэмжээн хараа- лагдаһан бэлэй. Хэрбээ 1961 ондо энэ фабрикын коллек- тив муу шанартай мебель гар- гадаг, тэрэнэйнгээ түлөө ходо шүүмжэлүүлдэг байгаа һаа, харин энэ жэлэй 8 һарын тур- шада бүтээһэн мебелиингээ шанар һайжаруулһан байна.

Тус комиссиин гэшүүд промкомбинадай хүдэлмэри һайжаруулха ябадалда мүн лэ ехэ нүлөө үзүүлһэн байна. Энэ комисси өөрынгөө заседани дээрэ промкомбинадай тоосоо зүбшэн хэлсээд, тус промком- бинадые нэгэ янзын зүйл гар- гадаг шэглэлтэй болгоо һаа, һайн гэжэ тодорхойлоо һэн. Тиигэжэ мүнөө манай пром- комбинат һургуулиин мебель гаргадаг болонхой. Иигэһэ- нэйл ашаар Октябрьска пром- комбинат 1962 оной 9 һарын үйлэдбэриин түсэб 106,6 про- цент дүүргэһэн, тиихэдээ ажа- лай бүтээсэ 116,5 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байха юм.

Комиссиин гэшүүд-депута- дуудай хүдэлмэриие депутат Т. З. Буркин хүтэлбэрилдэг юм. Гансахан комиссиингаа хүдэлмэреэр депутадуудай уялга эдэнэр дүүргэдэг бэшэ. Депутадууд В. С. Тирикова, И. В. Хороших, Л. А. Фролов болон бусад һунгуулиингаа ок- ругто ходо ябажа байдаг.

Һургуулиин асуудал Сове- дэй саг үргэлжын анхарал до- ро байдаг. Һурагшые үйлэдбэ- ридэ дадалтайгаар һургаха асуудал, түрэлхидэй комите- дэй болон милициин таһагай ухибүүдэй комнатын хүдэлмэ- ри Соведэй сесси болон гүй- сэдкомой заседаниин үзэмжэ- дэ табигдадаг. Эдэ асуудал- нуудые бэлдэхэ, зүбшэн хэл- сэхэ хэрэгтэ депутадууд эдэб- хитэйгээр хабаадалсадаг гээ- шэ. Гадна һургуулиин бай- шангуудай шэнэ барилга эр- хилхэ асуудалда хамааралса- даг. Энээндэ олониитын хү- сые: түрэлхидэй, эхэнэрнүү- дэй болон бусад һайн дура- най ниитын эмхинүүдые эл- сүүлдэг. Депутадуудай үүсхэ- лээр 12-дохи, 35-дахи һургуу- линуудай, ухибүүдэй 59-дэхи саадай байшангуудай барил- гые хинан шалгажа байхын тулада ниитын постнууд эм- хидхэгдэһэн байгаа. Тиигээд- шье тэдэнэр өөһэдынгөө үүр- гые эрхимээр бэелүүлээ. Эдэ барилганууд саг соогоо ашаглалгада үгтөө бэлэй. Депута- дууд Н. Е. Копылова, Е. А. Бу- туханова, М. А Сафонова, А. Г. Молчанова гэгшэд ара- дай гэгээрэлэй хэрэгтэ эдэб- хитэйгээр оролсодог байһыень тэмдэглэхэ шухала.

Манай депутадууд али бү- хы ажал ябуулгада эдэбхи үүсхэлтэйгээр оролсоно, ехэ хэрэг бүтээнэ. Районойнгоо хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые һайжаруул- хын түлөө депутадуудай яһа- лахан хүсэдэг юм. Мяха-кон- сервын комбинадай больни- цын, модоной заводой дэргэ- дэхи поликлиникын болон бү- хы эмнэлгын пунктнуудай хү- дэлмэри шалгагдаһан, эмнэл- гын газарнуудай дэргэдэ нии- тын соведүүдые эмхидхэн байгуулһан жэшээтэй. Райо- ноймнай врачнууд ажалшадай дунда лекци, элидхэл болон хөөрэлдөө байд гээд лэ хэжэ байдаг заншалтай болонхой.

Районоймнай депутадууд олониитын хэрэг ябуулгада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаа- далсана. Депутадуудай туһа- ламжаар райгүйсэдкомой дэр- гэдэ ниитын штатнабэшэ ху- далдаа наймаанай, элүүрые хамгаалха, соёл культурын таһагууд байгуулагдаад, хү- дэлжэ байдаг. Таһаг бүхэндэ ниитын штатнабэшэ инспек- торнууд томилогдонхой, үйл- сын, гэр байрын 32 комитет район доторнай эмхидхэгдэн- хэй. Һайн дураараа олонии- тын хэрэгтэ оролсожо байдаг нүхэдэй хүдэлмэридэ депута- дууд алибаа туһаламжа, хү- тэлбэри үгэжэ байдаг бшуу.

Һайн һайн жэшээгэй ха- жуугаар дутагдалнууд баһал бии. Зарим депутадууд уял- гаяа мууса дүүргэдэг. Жэ- шээнь, депутадууд: Ю. Ф. Вет- рова, Л. Д. Буршина, Б. Н. Парамонов, В. Д. Колбин, П. И. Зеленовский, А. Ф. Ша- фиров гэгшэд депутадайнгаа уялгада хайша хэрэгээр хан- дана, гүрэнэй болон олонии- тын хэрэг ябуулгада халир- хайгаар хабаадана.

Мүнөө үедэ депутадуудай һунгагшадай үгэһэн захяа, ду- радхалнууд хэр зэргээр дүүр- гэгдэжэ байнаб гэжэ шалгана. Иигээд бүхы депутадууд һун- гагшадайнгаа урда тоосоогоо хэхээр бэлдэжэ байна.

М. КАЛМЫКОВА,
Октябрьска райсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

«Агитаторай блокнодой» 19-дэхи номер

КПСС-эй Буряадай обко- мой пропаганда, агитациин таһагай «Агитаторай блокно- дой» ээлжээтэ 19-дэхи но- мер буряад хэлэн дээрэ бар- лагдан, хэблэлһээ гараба.

«КПСС-эй теори болон по- литикые гүнзэгыгөөр шудал- ха» гэһэн КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь нүхэр Д. Лубсановай статья номерой түрүүшын хуудаһануудта то- лилогдобо. КПСС-эй XXII съездын нэгэдэхи ойдо зорюу- лагдаһан «КПСС-эй Про- грамма бэелүүлэгдэжэ байна» гэһэн тоо, баримтанууд, «Ма- лай үбэлжэлгэдэ саг соогоо бэлдэхэ» гэһэн мэргэжэлтын зүбшэл, «Мүрысөөн — амжал- тын түлхюур» гэһэн ниитэ по- литическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл, «Түрүүшүүлэй зэргэ- дэ» гэһэн Бэшүүрэй совхозой эхэнэрнүүдэй соведэй хүдэл- мэри тухай материалнууд энэ номерто оруулагданхай.

«Алас Дурна зүгые сүлөөл- һэнэй 40 жэл», Йеменэй араб республика», «Иимэ темэнүү- дээр хөөрэлдөө хэхэ» гэһэн тү- сэб энэ номерой һүүлшын хуу- даһануудта толилогдобо.

ТАМБОВСКО ОБЛАСТЬ. Агууехэ эрдэмтэ И. В. Мичуринэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэд—түбэй генетическэ лабораториин эрдэм- тэд амжалтатайгаар ажаллажа байдаг. Шэнэ сортын элдэб жэмэ- сүүдые эдэнэр бии болгоо.

Жэмэстэ ургамалнуудые хүйтэндэ тэсэмгэй, ургасатай һайн болгохын, түргөөр эдеэшэдэг, шанартай һайн болгохын түлөө ла- бораториин эрдэмтэд шэнжэлхы ехэ хүдэлмэри бэелүүлнэ. Зураг дээрэ: профессор П. А. Жаворонков (баруун гарһаа) Болгариин Арадай Республикаһаа ерэһэн научна хүдэлмэрилэгшэ А. А. Стоянов гэгшэд яблониин шэнэ сортнуудые хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРКООПСОЮЗАЙ СОВЕДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

1962 ондо абаһан социалис уялганууд хэр зэргэ дүүргэг- дэжэ байнаб, гүрэнэй зөөри са- хин хамгаалха хэрэг хэр зэр- гээр табигданхайб гэһэн асуу- далнууд Буркоопсоюзай сове- дэй суглаан дээрэ хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар Буркоопсою- зай правлениин түрүүлэгшэ нү- хэр Именохоев, тэрэнэй орлог- шо нүхэр Баторов гэгшэд дэл- гэрэнгы элидхэлнүүдые хэбэ.

КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд 1962 ондо абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын тула нилээд хүсэ- лэл оролдолгоёо гаргажа бай- на. Зэдын аймагай эд хэрэг- лэгшэдэй союзай бэлэдхэлэй конторой, Захааминай Цахи- рай сельпогой, Бэшүүрэй За- ганай сельпогой болон бусад худалдаа наймаанай эмхи зур- гаануудай коллективүүд түрүү зэргэдэ ябана. Табан зуу гаран хүдэлмэрилэгшэдтэй 125 кол- лектив коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэ- жэ байна.

Гэхэтэй хамта Буркоопсою- зай мэдэлэй худалдаа наймаа- най эмхи зургаануудай хүдэл- мэридэ дутагдалнууд бии бай- һаар. Сэлэнгын, Баргажанай, Хяагтын аймпотребсоюзууд эд бараанай эрьесын түсэб хан- галтагүйгөөр дүүргэнэ. Тиихэ- дэ кооперативна зөөри хул- гайлха, үрилтэ хэхэ ябадал эсэслэн зайсуулагдаагүй бай- һаар. Энэ талаар Түнхэнэй, Хориин, Баргажанай, Тарбага- тайн аймпотребсоюзуудта ам- галан бэшэ гэжэ тэмдэглэгдэ- бэ.

Зэдын аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Якимов ажалшадые эд бараа- гаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангаха талаар туйлаһан ам- жалта, дүй дүршэл тухайгаа хэлэжэ үгэбэ. Эндэ өөһэдынгөө арга боломжо хэрэглэн, гахай шахаха хэрэг һайнаар эмхид- хэгдэнхэй. Мүнөөшье 174 га- хай шахагдажа байна. Энээ- нэй ашаар столовын эдеэнэй сэн һураггүй хямдараа. Гадна тус аймпотребсоюзаархин 35 гектарта элдэб огородой эдеэ, хартаабха тариһан байха юм. Энэ тон һайшаалтай зүйл бо- лоно.

Хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдтэ бараа табидаг баазанууд, илангаяа главторготдежда, главбакалей ехэ шүүмжэлэлдэ оробо. Эдэнэр аймпотребсою- зуудай захил гүйсэд хангана- гүй, зарим ушарта албан хой- рогоор хандадаг гэжэ хэлэгдэ- бэ.

Д. Димов.

ҮНЭР БАЯН ЭХЭНҮҮД

Буряадай АССР-эй Верхов- но Соведэй Президиум СССР- эй Верховно Соведэй Прези- диумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэһэн орденуудаар, «Эхын медаль» гэһэн медаль- нуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэ- һөө шагнаба.

Сэлэнгын аймагай Ёнхор тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Дэмбрыл Цыренжаповна Жа- дамбаева, Захааминай айма- гай Джидокомбинадай Перво- майска уурхайн хүдэлмэри- лэгшэ Мария Ивановна Коло- дина, Загарайн аймагай Пер- вомайска һургуулиин хүдэл- мэрилэгшэ Мария Поликар- повна Прохорова гэгшэд «Эхын алдар» гэһэн I шатын орденоор шагнагдаба.

«Эхын алдар» гэжэ II ша- тын орденоор 10 эхэ шагнаг- даа. Тэдэнэй дунда Загарайн аймагай Онохой-Шэбэр тос- хоной гэрэй эзэн эхэнэр Цы- рен-Дулма Жадамбаевна Мункуева, Хориин аймагай Хэжэнгэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Цырен-Дулма Санжи- евна Ешиева, Бэшүүрэй айма- гай Охин-Булагай совхозой хүдэлмэришэн Татьяна Геор- гиевна Унагаева болон бусад бии.

«Эхын алдар» гэжэ III ша- тын орденоор 33 эхэ, «Эхын медаль» гэжэ I шатын меда- ляар 51 эхэ, «Эхын медаль» гэжэ II шатын медаляар 73 эхэ шагнагдаба.

Түнхэндэ соёлой ажал һуларанхай

Мэнэ лаяхана Түнхэнэй ай- магаар аяншалжа, нютаг бү- хэнэй культурын байшангуудай ажал хүдэлмэритэй танилсаа- бди. Мүнөөнэймнай хүн зоной культурна эрилтэ үдэрһөө үдэртэ улам ехээр ургажа бай- һаниинь элитэ. Имагтал соёл культурын хүдэлмэришэд ажалша малша арад зоноо шэнэ, үзэгдөөгүй юумээр һо- нирхуулжа байха зэргэтэй ха юм. Илангаяа үбһэ таряа ху- ряалгын үедэ клуб болон биб- лиотекын ажал улам шанга- дуулха ёһотой бшуу.

— Мүнөөмнай үбһэ тарыа- най халуун хаһа. Наада энеэ- дэнтнай байгаал юм бэзэ,— гээдшье ама алдадаг зон рес- публикымнай аймагуудаар олон байхаяа һанадаг.

ТООРО. Түнхэнэй аймагай эгээл томо тосхонуудай нэгэн юм. Эндэ 11 жэлэй һургуули, — больница болон шэнэ шэнэ гэр байранууд жэрылдэн бай- даг. «Түнхэн гээшэмнай ёохор нааданай орон,— гээд үнин- һөө хойшо хэлсэдэг үгэнүүд үнэхөөрөө тон зүб юм байна гэжэ үбгэд хүгшэдэйшье хан- хинаса ёохороо хатаралдажа ябахыень харахадаа, иимэ бодолнууд түрэдэг. Иимэ дуу- ша зугааша нютагта клубай ажал илангаяа һайнаар та- бигдаһан байха ёһотой бшуу. Харин Тооро нютагай клуб хүн зонойнгоо эрилтые гүйсэд хангажа шаданагүй. Клубые даагша Лубсан Манганович Харионов клубайнгаа газаа талые гоё сэбэрээр байлгаха гэжэ оролдодог. Досоонь ариг сэбэр, гоё һайханаар бэшэг- дэһэн лозунг, плакат, диа- грамманууд болон фото зура- гууд ханаарнь жэрылдэнэд. Шадахысаа клубаа дулаалха гэжэ хаяалаадшье туршанхай. Энэнь тон һайшаалтай. Теэд хэдышье дулаалаа һаань, һар- хиижа, булан тохойгоороо нү- хэ һүбэ гарашаһан энэ гэр даражашье унахадаа магад- гүй. Пеэшэнүүдынь бутаржа унаха тээшээ болошоһон, арай шамай һурзылдэхэдэжэ бай- даг. Һаяын сагта тусхай хэм- жээ абаагүй хада, үбэлдөө пеэшэнгүй үлэхэнь.

Эндэ 1952 он болотор уран һайханай самодеятельность һайнаар хүдэлдэг байгаа. Тэ- рэ сагһаа хойшо тэбхэр арбан жэл соо самодеятельность орой хүдэлөөгүй.

Партийна, комсомольско ор- ганизацинууд болон колхозой правлени уран һайханайнгаа самодеятельностьда анхара- лаа хандуулан, ажал хүдэл- мэриинь һэргээхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

ДАЛАХАЙ. Тоороһоо Эрхүү голые хаарбазаар гараад, 7— 8 модо ябаад байхадамнай, соморхон Далахай нютаг га- ража ерэбэ. Эндэхи клуб ехэ гоё юм. Газааһаань харахада гэмгүй аад, харин досоочь ороходо, һанаһанда хүрэнэ- гүйл даа. Ханын штукатур хэмхэржэ, хахаржа эхилээ. Фойе соонь бог шорой, юрэдөө тооһотой гээшэнь — хахама. Юрэдөө Далахайн клубай ажа- лые нойрһоонь һэргээхээр бо- лоо бэшэ гү?

«ВОСТОЧНЫЕ САЯНЫ». Энэмнай аймагай томо кол- хозуудай нэгэн юм. Энэ кол- хоз Таһархай, Галбай, Хуурай Хобог гэжэ отделенинүүдтэй юм. Центрынь Хуурай Хобог дээрээ.

Галбайгаархид 200—300- гаад хүнэй баттама хуушан клубаа задалжа, шэнээр за- һажа бодхоогоо. Далаад на- һатан, сэбэр сэмсэгэр шамбай пенсионернүүд Жалсарай Бу- хаев, үеэлэ Намсарай болон Жаб Халбасховууд, Цырен Ангархаев, Сунды Баяров, Цэндэ Баданов, Насан Степа- нов, Аюша Машханов болон хоёр залуушуул—Генден Стар- ков, Владимир Халтуев гэг- шэд болзорһоо 22 хоног урид дүүргэжэ, түлөөһэгүй путёв- конуудаар түб хото Москва- гай выставкэдэ мордобод.

Эдэ үбгэдэйнгөө уран га- раар үндылгэһэн культурын- гаа байшангые—клубые даа- гша нүхэр Имегенов ажалша һайнаар ударидажа ябаһай гэжэ юрөөе даа!

ЖЭМҺЭГ. Одоол тала дай- дараашье, хүн зоноороошье эгээл томо тосхон гээшэ. Эн- дэ Саянай совхоз оршодог. Совхоз олонхон отделени- нүүдтэй юм. Харин Жэмһэгэй центрэй баруун урдахана бай- даг клубайнь ажал хүдэлмэри хараадаа абажа үзэе. Иимэ ехэ тосхоной клубай ажал заатагүй жэшээ абамаар байха зэргэтэй аад, ха- рин баһал биранагүйл даа. Клуб ехэ, уужам сэлигэр, ямарханшье ажал ябуулжа байхаар бшуу.

Энэ совхозой Хойто Гол гэ- жэ отделенидэ үни заяанай хүнэй хүл гэшхээгүй гээшэ ха гэжэ һанахаар клубынь бай- даг юм. Портредүүдэй гоё һайхан раманууд, фото зура- гууд, хүгжэмэй инструмент- нүүд тоорог шоройдо дараг- дашанхай, хүнэй хүл гар доо- гуур хаягдан хэбтэһэниинь хайратай даа.

— Клубые даагша хэн бэ, —гэжэ һурабалтнай:

— Мэдэхэгүйб... хэншье бэ- шэ,— гэһэн харюушье дуула- хадаа болохот.

Түнхэнэй аймагай клубуу- дай ажал хүдэлмэриин зарим дутуу дунданууд дээрэ тог- тохо зуураа, аймсоведэй куль- турын таһагые ахалагшадта:— Кабинет таһалгаяа орхижо, хүдөө нютагаараа ябыт, соё- лой ажал хүдэлмэри эрид һай- жаруулыт!—гэжэ сэхэ ханда- хаар.

Д. Рабдано.

Техникэ аюулгүйгөөр ашаглаха

...кымнай колхоз, ...й трактор, комбайн ...дөө ажахын бусад ...машинануудай тоо ...жэлдэ олон боложо ...э жэлдэ колхоз, сов- ... трактор, тарянай ...хуряаха 70 комбайн ...абаа.

...жахын үйлэдбэриие ...техникээр хуяглаха ...а, техникые зүбөөр, ...өөр ашаглаха, ажал ..., гэмтэл тохёол- ...хэрэгтэ зорюулан, ...айхабтар ехэ мүнгэ ...лдог, гаргашалдаг- .... Ажаллахада таа- ...эрхэ байдал бии ...элүүрые сахиха хү- ...үүлхын тулада рес- ...совхозуудта гүрэ- ...эдһээ аяар 70 мян- ...г 1962 ондо һомо- ...байха юм.

...мологдоһон мүнгэн ...р хэрэглэгдэжэ, ёһо ...заагдаһан хэмжээ ...зорюулагдажа бай- ...шалгалта хэгдэһэн ...хынь хэлэхэдэ, энэ ...рэгтэ зарим совхо- ...тэлбэрилэгшэд һана- ...хандуулна. Техни- ...гүйгөөр ашаглаха, ...ээ оһол, гэмтэл то- ...гүй эрхэ байдал ...тула һомологдоһон ...үнгэн хэрэглэгдэнэ-

Жэшээ болгон нэгэ хэдэн баримта дурдая. Охин-Була- гай совхоз (директорынь Д. Е. Плюснин, главна инженерынь М. Ф. Смолин, хүдэлмэришэ- нэй комитедэй түрүүлэгшэ Г. Ф. Алексеев) техникые аюулгүйгөөр ашаглаха, ажал дээрэ оһол, гэмтэл тохёолдуул- хагүйн, элүүржүүлгын хэм- жээндэ зорюулагдаһан 4300 түхэеригэй оройхон 700 түхэ- ригынь гаргашалаа. Тиихэдэ Яруунын совхоз 2020 түхэри- гэй 470-ые, «Эрдэм» совхоз 4050 түхэригэй 1000 түхэригые хэрэглэһэн байха юм.

Зүгөөр ажал хэжэ байгаад оһолтохо, гэмтэхэ ушарнууд огто болоногүй гэхын аргагүй. Байгша оной түрүүшын хахад жэлдэ дээрэ хэлэгдэһэн сов- хозуудта ажал дээрэ гэмтэһэн 43 ушарал тохёолдоһон байна. Энээнһээ боложо хүдэлмэриин 647 үдэр хаягдаһан болоно. Иимэрхүү байдал Онохойн, Байгалай, Шэргинэй, Оймурай, Сэлэнгын совхозуудаар- шье үзэгдэдэг.

Ажал хэхэдэ аюулгүй бай- дал тогтоохын, хүнэй бэеын энхэ элүүрые сахин хамгаал- ха арга нүхэсэл дүүрэн бии болгохын түлөө совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд оролдоногүй. Хүдэриин, Сэлэнгын, Яруу- нын, Шергинэй совхозууд за- һабарилгын мастерскойнууд соо хүдэлмэришэдэй ажалайнгаа һүүлдэ бэеэ угааха түхеэрэлгэ хэхэ аргатай аад, тэрэниие огто хэрэглэнэгүй.

Мал ажал дээрэ хүдэлжэ байгшадта техникые аюул- гүйгөөр ашаглаха дүрим заа- бари шудалуулха хэмжээн ог- то эрхилэгдэнэгүй. «Октябрь- ский» ба Шергинэй совхозууд- та болоһон малшадай оһол- толго энэ ушарые баримтал- на бшуу. Ушар иимэһээ кол- хоз, совхозуудай зооветери- нарна мэргэжэлтэд саашадаа энэ шухала хэмжээ ябуулгые нарин нягтаар хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Техникын оһол аюулгүйгөөр ашаглаха тушаа дүрим заа- барида механизаторнуудые һургаха асуудалда ёһо тэдысэ хандадаг ушар дайралдадаг. Жэшээнь, Хяагтын совхозой гаражые даагша автомашина- нуудые аюулгүйгөөр ашагла- ха заабаритай шофернуудые 4 дахин танилсуулааб гэжэ шал худалаар бэшэжэ, гараа табижархиһан байгаа. Харин шалгажа үзэхэдэ тэрэ хүн шо- фернуудтай нэгэшье тиимэ хэ- шээл үнгэргөөгүй байшоо. Тиигээд тэрэ ажахын главна инженер нүхэр Вдовин энээн тушаа анхаралаа хандуулаа- гүй.

Мүнөө техникэ заһабарил- гын намар, үбэлэй хаһа орон- хой. Тиимэ тула энэ үедэ ме- ханизаторнуудай дунда тех- никые аюулгүйгөөр хэрэглэхэ заабари шудалха тусхай һу- ралсал үнгэргэхэ тон шухала. Энээн тушаа колхоз, совхозуу- дай хүтэлбэрилэгшэд эртээн- һээ һаналаа табиха, иимэ хэмжээ абаха уялгатай. Гад- на мастерской дотор болон хүйтэнэй үедэ газаа хүдэлхэ хүнүүдэй үмдэхэ тусхай хуб- саһа гүйсэд бэлдэхэ саг тула- жа ерээ. Мастерскойн цехүү- дые вентиляциин түхеэрэлгээр эрхэ бэшэ хангаха зэргэтэй.

«Ажалай эрхэ байдалые али бүхы хэмжээгээр һай- жаруулан хүнгэдхэхэ ба элүүр энхэ болгохо гээшэ арад зо- ной ажана байдалые һайжа- руулха хэрэгэй шухала зорил- гонуудай нэгэниинь мүн. Бү- хы предприятинуудта аюул- гүйгөөр ажаллаха техникын мүнөө үеын хэрэгсэлнүүд нэб- тэрүүлэгдэхэ, санитарно-ги- гиеныя зохихо эрхэ байдал тогтоогдохо. Тиигээд ажал дээрээ гэмтэхэ, ажалһаа бо- ложо үбшэлхэ ябадал үгы бо- лохо юм» гэжэ КПСС-эй Про- грамма дотор бэшэгдэнхэй. Энэ шухала заабариие бэе- лүүлхэ хэрэг ажахынуудай хү- тэлбэрилэгшэдһээ гол түлэб дулдыдаха байна.

М. Фофанов,
Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствын инженер.

ТАДЖИГАЙ ССР. Хоохон хубхай тала гэдэгтэ уһа бүлэжэ гар- гаха станциин нэгэдэхи ээлжээнэй хүдэлмэри дүүргэгдэбэ. Эндэхи таба мянга гаран гектар гандадаг газар уһалагдаха байна. Мүнөө үедэ станциин хоёрдохи ээлжээнэй барилга хэгдэнэ. Зураг дээрэ: уһа бүлэжэ гаргадаг станциин хоёрдохи ээлжээнэй барилга харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

Хилын саанаһаа

КУБЫН АЖАЛШАДАЙ РЕВОЛЮЦИОННО НЭГЭДЭЛ АРАД ЗОНДОО ХАНДАБА

ГАВАНА, октябриин 23. (ТАСС). Революционно правительствын абаһан хэмжээнүүдые сэхэ шууд дэмжэхэ тухай Кубын ажалшадай революционно Нэгэдэлэй арад зондоо хандаһан хандалга соонь хэлэгдэнэ. Бүхы ажалшадай дайшалхы частьнуудта орохыень Кубын профсоюзууд уряалба. Һайн дуранһаа сэрэгэй алба хэхэ арадай батальонууд ажалаа үргэлжэлүүлһээр байха ёһотой. Тон һайнаар ажаллаха, продукци улам ехээр гаргадаг болохо ушартайт гээд хандалга соонь хэлэгдэнэ.

США-гай Кубада эсэргүү харата муухай аашануудые профсоюзна организацинууд, бүхы дэлхэйн ажалшад сэхэ шууд буруушааха ёһотой гээд тэрэ хандалга соонь заагданхай. Иигэжэ Американ монополистнуудай эзэрхэг түримхэй, тэнэг аашануудые буруутуулхын түлөө дэлхэйн хүн зон тэмсэг лэ гээд хандалга соонь уряалагдана.

Куба эб найрамдалда дуратай орон мүн. Куба хэндэшье аюул тохёолдуулнагүй. Сагаан Байшангай, Пентагоной хархис этэгээдүүд эзэрхэг түримхэй, шэнэ дайн байлдаа эхилхэ гэһэн ааша гаргана гээд хандалга соонь хэлэгдэнэ.

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЫЕ КУБЫН ХҮН ЗОН ҺАЙШААНА

ГАВАНА, октябриин 24. (ТАСС). Октябриин 23-да Советскэ правительствын тунхаглаһан мэдүүлгые Кубын радиостанцинууд хүсэдөөр дамжуулба.

СССР-эй гадаадын политика бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ, хүн түрэлтэнии термоядерна дайнай аюулһаа хамгаалха зорилготой гэжэ радио-дамжуулгадань онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Предприятинуудта, эмхи зургаануудта, Кубын ниислэлэй һургуулинуудта митингнүүд үнгэргэгдэнэ. Советскэ правительствын энэ мэдүүлгые митинг дээрэ уншажа үгэнэ. Советскэ правительствын мэдүүлгые, дайшалхы талаар хүсэд бэлэн байхын түлөө Кубын революционно правительствын абаһан хэмжээнүүдые эб найрамдалда дуратай Кубын арад зон бүримүһэн дэмжэнэ.

Чехословакиин правительствын мэдүүлгэ

ПРАГА, октябриин 24. (ТАСС). Кубые гансаардуулан хашахаяа Холбоото Штадуудай бэелүүлһэн хэмжээнүүд тухай ЧССР-эй правительство мэдүүлгэ гаргаба. Энэ ушарынь Кубын дотоодын хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамаарһан, Кубын ниитын байгуулалтые усадхан һалгаха зорилготой хорото муухай ааша болоно гээд мэдүүлгэ соонь заагданхай. Иигэжэ Кубын арадта Американ империалистнууд зэбсэгтэ добтолго хэхэ һэдэлгэтэй гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

США эзэрхэг түримхэй ааша сэхэ гаргажа, уласхоорондын мүнөөнэй хуули гуримые бүдүүлигээр хазагайруулба.

Американ правительствын эзэрхэг түримхэй шэнэ аашануудые Чехословакиин правительство сэхэ шууд буруушаажа, Кубын баатарлиг арадай, революционно правительствын тэмсэлые бүримүһэн дэмжэнэ гээд мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнэ. Хани барисаанай, ООН-ой Уставай ёһоор абтаһан уялгануудаа Чехословакиин арад зон, тэрэнэй правительство хүсэдөөр дүүргэхэ гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнхэй.

США-гай правительство энэ ехэ хойшолонтой аашануудайнгаа аюултай байһаниие мэдэржэ, Кубын Республикада эсэргүү эзэрхэг түримхэй хэрэгүүдээ болюулха аабза гээд ЧССР-эй правительство, арад зон хүлеэхэ байна.

Чехословакиин правительство энэ оной октябриин 23-да СССР-эй правительствын тунхаглаһан мэдүүлгые хүсэдөөр дэмжэнэ. Эзэрхэг түримхэйшүүлэй, ООН-ой Уставые дура зоргоороо хазагайруулдаг Американ империалистнуудай амые татахын зорилгоор Аюулгүйн Совет сэхэ шууд хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

СССР-тэй, бусад социалис оронуудтай, эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудтай ЧССР хамта ябажа, США-гай правительствын империалис ёһоной эзэрхэг түримхэй шэнэ аашые буруутуулхын, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын, бэхижүүлхын түлөө бүхы зохихо хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гээд мэдүүлгын түгэсхэлдэ тэмдэглэгдэнэ.

Фидель Кастро үгэ хэлэбэ

ГАВАНА, октябриин 24. (ТАСС). Кубын Республикын премьер-министр Фидель Кастро үсэгэлдэр радио, телевиденеэр үгэ хэлэбэ. Кубын арад зон нэгэдэжэ, Хойто Американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ харюу үгэхэ ёһотой гээд Фидель Кастро уряалаа. Американ Холбоото Штадуудай Куба тушаа эзэрхэг түримхэй политика ябуулдагыень премьер-министр буруушааба. Манай арад зон өөһэдынгөө эрхые хамгаалхаар, ямаршье эзэрхэг түримхэй добтолгодо харюу үгэхөөр, эзэрхэг түримхэйшүүлые бута сохихоор шиидэнхэй гэжэ Фидель Кастро үргэлжэлүүлбэ.

Американ Холбоото Штадуудай талаһаа Кубада эсэргүүгээр бэелүүлэгдэһэн хорото аашануд тушаа Кастро дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Американ империалистнууд гансашье Кубын арадай бэшэ, мүн эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг бүхы арадуудай эгээл хорото муухай дайсадынь болоно гээд Фидель Кастро мэдүүлбэ.

ЖЕНЕВЭДЭХИ НЭМЭЛТЭ КОМИТЕДТЭ

ЖЕНЕВЭ, октябриин 24. (ТАСС). Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха нэмэлтэ комитедэй ээлжээтэ заседани үсэгэлдэр эндэ болобо. США-гай түлөөлэгшэ Стелле тэндэ түрүүлэгшээр һуугаа.

Нэмэлтэ комитедэй энээнэй урда тээ болоһон заседаниинуудта зүбшэгдэһэн асуудалнуудаар үгэ хэлэлгэн болоо. Советскэ Союзай делегат С. К. Царапкин баруун гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй баримталдаг хараа шугамай ямаршье үндэһэ баримтагүй байһыень тодорхойлоо.

Нэмэлтэ комитедэй ээлжээтэ заседани үглөөдэр болохо.

АМЕРИКЫН ГҮРЭНҮҮДЭЙ ОРГАНИЗАЦИИН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

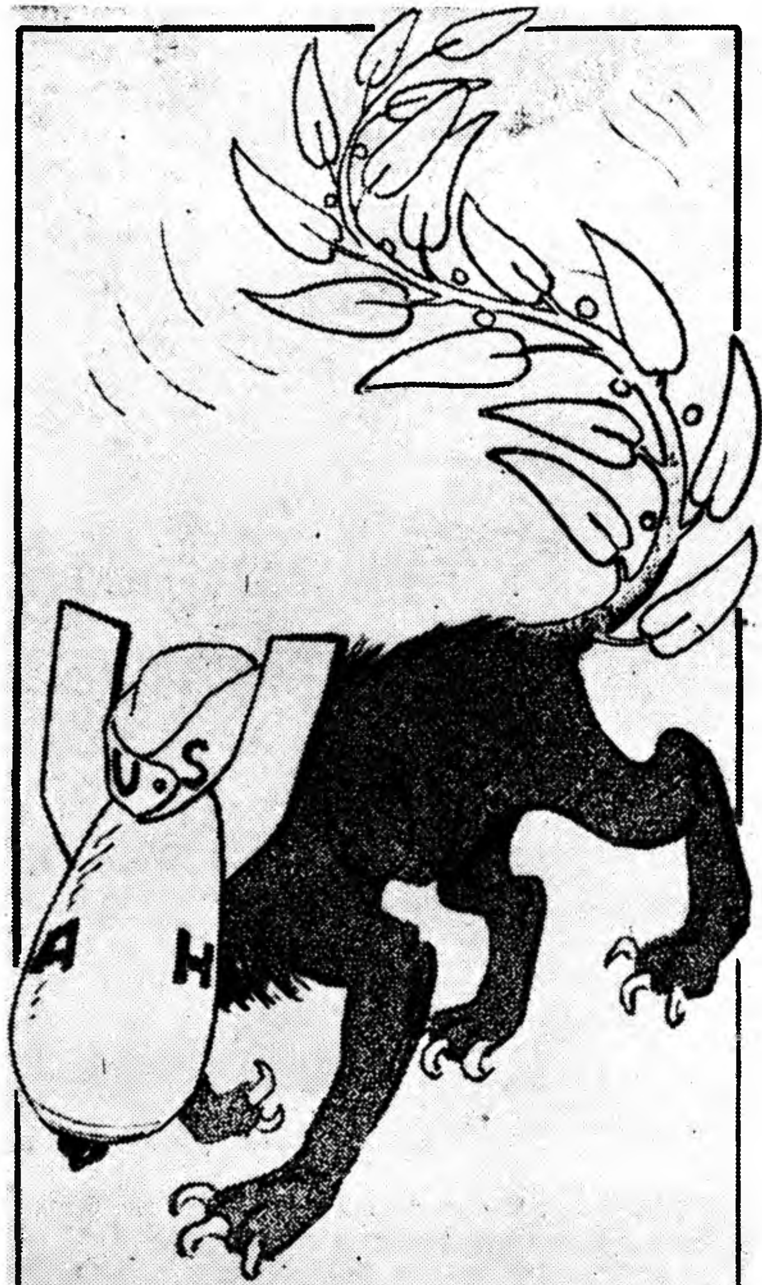
ВАШИНГТОН, октябриин 23. (ТАСС). Американ гүрэнүүдэй Организациин Соведэй заседани мүнөөдэр эндэ болобо. Кубые гансаардуулан хашаха тухай США-гай президент Кеннедиин абаһан хэмжээнүүдтэй дашарамдуулан, Холбоото Штадуудай эриһтээр энэ заседани болобо. Саг зуурын консультативна органой дүүргэдэг уялгануудые энэ Соведтэ дамжуулан үгэхэ гэһэн резолюциие Холбоото Штадуудай баадхалгаар баталба. Американ гүрэнүүдэй организациин Уставай ёһоор, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн иимэ саг зуурын консультативна органой үүргэ дүүргэдэг байгаа юм.

КУБЫЕ ГАНСААРДУУЛХА ГЭҺЭН ПРОКЛАМАЦИ БАТАЛАГДАБА

ВАШИНГТОН, октябриин 24. (ТАСС). Кубые гансаардуулан хашаха гэһэн прокламаци США-гай президент Кеннеди баталба. Сагаан Байшангай мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубые гансаардуулан хашаха хэрэгынь октябриин 24-дэ, Москвагай сагаар 17 часта бэелүүлэгдэжэ эхилхэнь.

США-гай правительство эб найрамдалай, буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэнэбди гэдэг. Харин үнэндөө ядерна зэбсэг эхээр бэлдэхэ политика бэелүүлдэг.

(газетэһээ абтаба).

Шонын тархитай, үнэгэнэй һүүлтэй амитан.
А. Грудининай зураг. ТАСС-ай фотохронико.

США-гай ХАРАТА МУУХАЙ ЭЗЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ААШАНУУДЫЕ ЭБ НАЙРАМДАЛДА ДУРАТАЙ БҮХЫ ХҮН ЗОН БУРУУШААНА

ПРАГА, октябриин 23. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн нэгэдэлэй генеральна секретарь Луи Сайян Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблейн XVII сессиин түрүүлэгшэдэ тусхай телеграмма мүнөөдэр эльгээгээ.

США-гай харата муухай эзэрхэг түримхэй аашануудые бүхы дэлхэйн хүн зоной буруушаажа байһаниие профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн нэгэдэл тодорхойлоод, Кубын Республика тушаа президент Кеннедиин бэелүүлжэ байһан аюултай хэмжээнүүдые сэхэ шууд буруушаагаа.

Эдэ хорото зорилготой хэмжээнүүдынь уласхоорондын хуули ёһые бүдүүлигээр хазагайруулһан, Кубын Республикын бүрин эрхэтэй байха хэрэгтэ добтолһон ушар болоно. США-гай бэелүүлжэ байһан эзэрхэг түримхэй аашанууд судналуудай далайда ябаха, уласхоорондын худалдаа наймаа эрхилхэ хэрэгтэ сэхэ һаад тойбо ушаруулна.

США-гай эдэ харата муухай аашануудые болюулхын зорилгоор Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна Ассамблей дары хэмжээ абаха ёһотой гээд профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн нэгэдэлэй уряа соо заагдана.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ иимэ удхатай телеграмма эльгээгдээ.

ПАРИЖ, октябриин 24. (ТАСС). Кубада эсэргүү Американ эзэрхэг түримхэй добтолгые болюулха ёһотой гэһэн эрилтэ Франциин коммунис партиин мэдүүлгэ соо табигдана. Американ правительствын эзэрхэг түримхэй эдэ хэмжээнүүд бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ тэндэнь заагданхай. Американ правительство Кубада, тэрээндэ туһаламжа үзүүлдэг оронууд тушаа эзэрхэг түримхэй политика бэелүүлнэ. Энэ харата муухай аашануудһаань уламжалан, термоядерна дайн эхилжэ болохо гээд мүнөөдэр тунхаглагдаһан Франциин коммунис партиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Кубын зургаа миллион хүн зон хэндэшье аюул тохёолдуулнагүй. Тэдэнэр эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай социалис байдал байгуулна. Американ империалистнууд энээнтэйнь яашье эбсэхэ дурагүй гэжэ мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнэ.

Харин мүнөө США-гай правительство Кубые гансаардуулан хашаха гэһэн хорото аашануудые гаргаба.

Иимэ шахардуу байдал тохёолдуулһанайнгаа түлөө Американ правительство харюусаха ёһотой гэжэ Франциин коммунис парти мэдүүлбэ. Тиигээд Кубын баатарлиг арад зонтой нэгэн хамта байһанаа француз арадай мэдүүлхые Франциин коммунис парти уряалба.

Эб найрамдал хамгаалхын, амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын, бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэлдэ бүхы ажалшад, эб найрамдалда дуратай хүнүүд нэгэдэхэ ёһотой гээд мэдүүлгын түгэсхэлдэ заагдана.

ЛОНДОН, октябриин 24. (ТАСС). Англиин хэдэн ехэ городуудта, тэрэ тоодо Лондондо, Американ хорото зорилготой аашануудта эсэргүү жагсаалнууд болобо.

Манчестерэй университедэй һурагшад США-гай консульствын хажууда ошожо, эзэрхэг түримхэй аашануудыень буруушаажа байһанаа мэдүүлбэ. «Кубада гар бү хүрэгты!» гэһэн плакадуудые жагсаалда хабаадагшад барижа ябаа.

Жагсаалда хабаадагшад Американ консульстводо буруушаалтын бэшэг дамжуулан үгэбэ.

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 23. (ТАСС). Американ мэдээжэ эрдэмтэ, Нобелевско шангай лауреат доктор Лайнус Полинг США-гай президент Кеннедидэ хандаба. Куба тушаа дайшалхы захиралтануудые гаргалтагүй, заналтагүй гэжэ тэрэ уряалһан байна.

Президент Кеннедиин абаһан хэмжээнүүд «тон харюусалгагүй» байна гээд Полинг телеграмма соогоо тэмдэглэбэ.

Болгариин правительство мэдүүлгэ гаргаба

СОФИ, октябриин 24. (ТАСС). Кубын Республикые гансаардуулан хашаха аашануудые США-гай гаргаһантай дашарамдуулан, Болгариин Арадай Республикын правительство мэдүүлгэ тунхаглаа.

Куба тээшэ ошожо ябаһан бүхы суднануудые, самолёдуудые байлгажа нэгжэхэ, хэрэгтэй болоо һаань, тэдэниие буудаха гэһэн харата муухай зорилготой шиидхэбэри Холбоото Штадуудай правительство абаба. Энээниень сэхэ шууд буруушаанабди гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Американ сэрэгэйхидэй хорото аашанууд далайда ябадаг дээрмэшэдэй аашаһаа илгарнагүй. Бүрин эрхэтэй гүрэнүүдтэй харилсахадаа, Холбоото Штадуудай правительство дээрмэшэн ёһоной аашануудые гаргана. Иигэжэ бүхы дэлхэй дээрэ ехэ аюул тохёолдуулна бшуу.

Советскэ правительствын октябриин 23-да тунхаглаһан мэдүүлгые Болгариин Арадай Республикын правительство хүсэдөөр дэмжээд, США-гай эдэ эзэрхэг түримхэй аашануудые бүхы правительствануудай буруушаахыень уряална. Тиигээд США-гай правительство эдэ аашануудаа дары болюулха ёһотой гээд эрилтэ табигдана.

Холбоото Штадууд, союзнигуудынь дайнда бодотоор бэлдэжэ эхилээ гээд Болгариин Арадай Республикын правительствын мэдүүлгэ соо заагдана. Энээнтэй дашарамдуулан, зэбсэгтэ хүсэнүүдэйнгээ дайшалхы талаар тон бэлэн байха тухайнь Болгариин правительство заабари үгөө.

А. А. Громыко Берлиндэ ерэбэ

БЕРЛИН, октябриин 24. ТАСС-ай корреспондент Г. Селиверстов мэдээсэнэ:

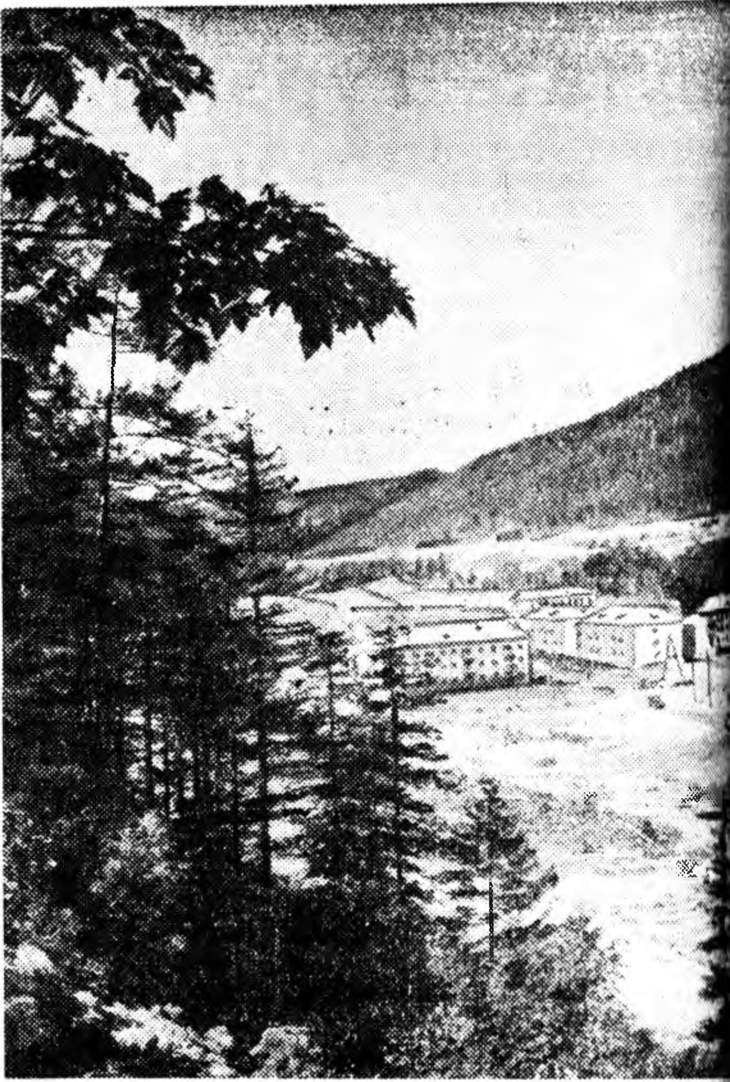
СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко демократическа Берлинэй хилэ дээрэхи бэеэ хамгаалгын түхеэрэлгэнүүдые мүнөөдэр хараба. СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. С. Семенов, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд М. Г. Первухин, ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Больц болон бусад А. А. Громыкые үдэшэжэ ябаба.

Гумбольдтын нэрэмжэтэ университедэй хажууда городой ажалшадай митинг болоо. А. А. Громыко тэндэ үгэ хэлэбэ.

ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Больц удаалуулан үгэ хэлэһэн байна.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 24. (ТАСС). ООН-до КНР-эй хуулита эрхэнүүдые һэргээхэ тухай советскэ резолюциин проектые ООН-ой Генеральна Ассамблейн XVII сессиин үсэгэлдэр үглөөнэй пленарна заседанида зүбшэн хэлсэбэ. ООН-ой бүхы органуудта Хитадай Арадай Республикын һуурие хойшолуулашагүйгөөр үгэхэ эрилтые Бирмын делегат Баррингтон сэхэ шууд дэмжэбэ. ООН-до агууехэ Хитадай хуулита һуурие олгохо хэрэгтэ баруун гүрэнүүд зорюута һаад тойбо ушаруулна гээд Полшын түлөөлэгшэ Юзеф Виневич мэдүүлбэ. Тиигээд баруун гүрэнүүдэй энэ хорото аашые Полшын түлөөлэгшэ буруушаагаа. Хитадай Арадай Республикын сэхэ хабаадалгагүйгөөр уласхоорондын удха шанартай нэгэшье асуудал шиидхэгдэхэгүй гэжэ Цейлоной делегат Малаласекера мэдүүлбэ. ООН-до Хитадай эрхэнүүдые һэргээхэ хэрэгтэй гэжэ Цейлоной түлөөлэгшэ һанамжалаа.

Хабаровска хизаар. Амур мүрэнэй баруун эрьедэ, Мяо... лэнүүдэй дунда горнорудна комбинат баригдажа байнхай. М... дэхи хадануудай дунда Солнечный гэдэг шэнэ һуурин бод... Магазинууд, амбулатори, дунда һургуули болон соёл ку... бусад эмхи зургаанууд тэндэ бии. Нэгэ хэды сагай үнгэрөөд... энэ горно комбинат хямда сэнтэй руда Эхэ орондоо үгэхэ юм... дээрэ: шэнэ комбинат баригшадай, тэндэхи хүдэлмэрилэгшэд... рин харуулагдана.

ТАСС-ай фотохр...

ХЯАГТЫН МУЗЕЙДЭ

ЮУН ҺОНИРХУУЛНАБ

Байгша оной октябриин 7-до Усть-Хяагтын һургуулиин 9-дэхи классай һурагшад—11 комсомолшууд физикын гээ һургагша Тамара Ивановна Столяровагай хүтэлбэри доро Усть-Хяагта — Хяагта хото гэһэн аяншалгада велосипедээр ябаба.

Үглөөнэй 11 часта эндэ ерэжэ, хуушанай хото — Хяагтатай танилсаа. Удаань хизаар ороноо шэнжэлэлгын музейн байгаалиин, түүхын, совет үеын байдал харуулһан таһагуудта орожо хараһан байна. Музейн планетарида орожо, «Знание» бүлгэмэй Хяагтын отделениин харюусалгата секретарь нүхэр Н. С. Сампиловай «Космосто хүнэй гаралга» гэһэн лекци шагнаа, одо мүшэтэ огторгой хараа. Космосто хүнүүдэй шэгнүүргүй хүнгэн байха ябадал һурагшадые ехээр һонирхуулаа.

Тэдэнэр планетари хараһанайнгаа һүүлээр сейсмическэ станцида орожо хараа. Станциие даагша нүхэр Т. В. Багидаев сейсмическэ приборнуудай хайшан гэжэ ажалладаг, яажа сейсмограмма бэшэдэг тухайнь һурагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Энэ бүлэг комсомолшууд удаадахи амаралтынгаа нэгэ үдэр Хяагта хото ерэжэ, трикотажна фабрикын хүдэлмэритэй танилсаха гэжэ шиидэбэ.

СОВЕТ-МОНГОЛ ХА... БАРИСААНАЙ ҺА... ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Октябриин 6-һаа ... риин 6 хүрэтэр үнгэр... жэ байгаа совет-монго... ни барисаанай һарата... шарамдуулан, музей ... «Мүнөө сагай Монгол ...» гэһэн темэтэй ехэхэн ... тавкэ эмхидхэгдэбэ.

Выставкэ промы... ность, хүдөө ажахы, ... культура гэһэн гурба... һарһаа бүридэнэ. Выст... Монголдо арадай за... тогтоһонһоо хойшонх... соо түйлагдаһан ехэ ам... танууды тодорхойгоо... руулна.

Сүхэ-Баатарай гэр-... соо Монголой номой ... тавкэ эмхидхэгдээ. Т... лэн музейн планета... «Монгол ханинар Х... да», «Монголой м... (почтын марка) гэхэ ... гын зүйлнүүд харуула...

П. П. ПОСТЫШЕВ... ДУРАСХААЛДА

Музейдэ П. П. Пос... вой дайшалхы зам тух... расхаалай вечер бо... Тэрэнэй хүтэлбэри до... волюциин тэмсэлдэ х... далсаһан тусхайта п... нер Н. В. Бутаков П... шевой шэнжэ түхэлы... тодоор харуулан хө... үгөө.

Коммунис партиин ... ехэ ажал ябуулагшы... расхаалые суглар... хүндэлжэ, Хяагта хот... дамжануудай нэгэнд... тышевой нэрэ үгэхэ ... дурадхал оруулба.

П. Михай...

ТЕННИС

Үнгэрөөшэ амаралтын үдэр «Спартак» бүлгэмэй спортивна зал соо стол дээрэ наададаг теннис наадалгаар городой кубок абахын тула үйлэдбэриин коллективүүд болон дээдэ һургуулинуудай командануд хоорондо мүрысөөн болоо.

Мүрысөөндэ городой 35 бэрхэ теннисчэнэрые хабаадуулһан 6 команда наадаа. Эхэнэрэй дунда үнгэргэгдэһэн туд бүриин мүрысөөндэ «Байгал» коллективэй түлөөлэгшэд Хасматулина, Вавилова гэгшэд амжалтатайгаар наадажа, нэгэдэхи, хоёрдохи һууринуудые эзэлһэн байна. 3-дахи һуурида Обольянинова гаранхай.

Эрэшүүлэй дунда илангаяа шанга тэмсэл болоо. Эндэ харгы заһабарилгын транспортна сетиин командын спортсмен Александр Размахнин илажа гараа. Тэрэ командын түлөөлэгшэ Юрий Данзанов 2-дохи һуури эзэлбэ.

Командануд хоорондын гүрүү һуури «Байгал» б... команда эзэлжэ, кубо... төө. Хоёрдохи һуури... гы заһабарилгын тран... сетиинхид, гурбадахи ... да багшанарай инст... студентнэр гараһан ...

А. Ша...

Сагай ү...

Гидрометбюрогой мэ... ёһоор, мүнөөдэр республ... най бага зэргэ үүлэтэ... шадарай болон урда ... зарим газарта һулагүй ... орохоор хүлеэгдэнэ. Ба... һөө һулашаг һалхи... Улаан-Үдэ городто үглөө... градус хүйтэн, үдэрынь 7-... дус дулаан байхаар багс...

Октябриин 27—28-ай ... нүүдтэ үүлэтэйшэг байха. ... зарта бороо, саһан орох... хойноһоо һулашагаар ... Республикын хойто ха... ниндөө 9—14, урда ... 4—9 градус хүйтэн, үдэ... градус дулаан байхаар ху...

Редакторай орлогш...
М. Н. НИМ...

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26.
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. редактора—... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и про... —24-74, сельского хозяйства и советского строительства—... промышленности, транспорта, информации—35-14, ку... литературы и искусства—34-05, писем и рабселькоров—... отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалтерия—...
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ку... Бурятской АССР.
Н00592. Зак. № 574...